

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP – 4101-05-03/2013

P/13/058

TEKST UJEDNOLICONY

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

***Tekst dokumentu ujednolicony po rozpatrzeniu zastrzeżeń
– zgłoszonych do wystąpienia pokontrolnego –
przez Komisję Rozstrzygającą w Najwyższej Izbie Kontroli***

(Uchwała Komisji Rozstrzygającej NIK Nr KPK/KPO-415-188/2014 z dnia 24 października 2014 r.)

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/058 – Realizacja inwestycji dotyczących budowy terminalu do odbioru skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontrolerzy	1. Tadeusz Korszeń, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 86870 z dnia 5 sierpnia 2013 r. oraz nr 88416 z dnia 24 stycznia 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2, 3287-3288) 2. Wojciech Żukowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86871 z dnia 5 sierpnia 2013 r. 3. Michał Wilkowicz, doradca ekonomiczny, na podstawie legitymacji służbowej. (dowód: akta kontroli str. 3-4)
Jednostka kontrolowana	Polskie LNG SA w Świnoujściu ¹ , 72-602 Świnoujście, ul. Fińska 7.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tomasz Pepliński, Prezes Zarządu PLNG. Poprzednio funkcję Prezesa Zarządu PLNG pełnili: Zbigniew Rapciak (od dnia 2 lipca 2009 r. do 24 lutego 2012 r.) oraz Rafał Wardziński (od 24 lutego 2012 r. do 4 listopada 2013 r.). (dowód: akta kontroli str. 3215-3216)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zakresie realizacji inwestycji dotyczących budowy terminalu do odbioru skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu. Budowa terminalu skroplonego gazu ziemnego² była prowadzona w dużej części w sposób nierzetelny i niegwarantujący osiągnięcia założonego celu. W rezultacie, oddanie terminalu LNG do użytkowania nie nastąpi w ustalonym terminie, pozwalającym na rozpoczęcie odbioru surowca, jego regazyfikacji i wprowadzenia do krajowej sieci przesyłowej od początku 2015 r. Według stanu na koniec kwietnia 2014 r. zaawansowanie całej inwestycji wynosiło 87,6% zamiast planowanych 93,2%, przy czym w zakresie wykonawstwa – 78,8% przy planowanym poziomie 91,0% (uwzględniając opóźnienie terminu wynikające z aneksu nr 1 do umowy z wykonawcą). Dotrzymanie terminu oddania inwestycji – do 31 grudnia 2014 r., wynikającego z podpisanego w dniu 10 września 2013 r. aneksu do umowy z wykonawcą, jest obecnie niemożliwe, a termin ukończenia inwestycji jest szacowany na połowę 2015 r.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W okresie objętym kontrolą³ PLNG realizowała projekt budowy terminalu LNG, tj. zadanie przypisane jej w art. 2 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu⁴. Zgodnie z dokumentem rządowym Załącznik do Polityki

¹ Dalej: PLNG lub Spółka.

² Dalej też: projekt lub inwestycja.

³ Lata 2009-2013 (do dnia zakończenia badań kontrolnych).

⁴ Dz. U. Nr 84 poz. 700 ze zm. Zwana dalej „ustawą o terminalu”.

energetycznej Polski do 2030 r. – Program działań wykonawczych na lata 2009-2012, budowa terminalu LNG stanowiła działanie 2.12., z terminem zakończenia ustalonym na 2014 r.

Spółka, mimo braku doświadczenia w realizacji podobnych projektów inwestycyjnych oraz złożoności przedsięwzięcia, nie zagwarantowała sobie profesjonalnego wsparcia na początku realizacji inwestycji. Pomimo zawarcia w *umowie* z wykonawcą właściwych zapisów w celu skutecznego nadzoru nad przebiegiem inwestycji, Spółka nie wyegzekwowała prawidłowej i terminowej realizacji przedsięwzięcia. W sytuacji narastających opóźnień i zagrożenia terminu oddania Terminalu w Świnoujściu do użytkowania, Spółka zawarła aneks do *umowy* z wykonawcą na warunkach, które nie zabezpieczały w pełni jej interesu jako inwestora oraz interesu państwa wyrażonego w *Polityce energetycznej Polski do 2030 r.* Nieprawidłowości te spowodowały ryzyko narażenia PLNG na roszczenia ze strony Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa SA⁵ wskutek niedotrzymania terminu rozpoczęcia procesu regazyfikacji gazu LNG i sprzedaży go tej spółce. W wyniku zawartego aneksu, realizacja inwestycji została przedłużona o 6 miesięcy, a wynagrodzenie zostało zwiększone o 279 mln zł, do kwoty 2 368 mln zł. Kolejne żądania GRI dotyczą „[...]”⁶.

Spółka zdecydowała o realizacji projektu w formule kontraktu ryczałtowego⁷ obejmującego wykonawstwo wraz z projektowaniem wykonawczym, przerzucając ryzyka projektowe na wybranego wykonawcę. W *umowie z dnia 15 lipca 2010 r., na opracowanie projektu wykonawczego oraz wybudowanie i przekazanie do użytkowania terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu*⁸, zawartej między Spółką a konsorcjum⁹, którego liderem jest Saipem S.p.A., uwzględniono wiele rozwiązań typowych dla kontraktu negocjowanego w czasie jego realizacji, gdzie takie elementy jak cena, termin realizacji i zakres przedmiotowy, mogą podlegać zmianom. Powyższe jest rozwiązaniem praktykowanym przy realizacji złożonych projektów infrastrukturalnych – zmiany wynikają wtedy głównie z sytuacji związanych z realizacją kontraktu, których nie można było przewidzieć na etapie opracowania SIWZ, przy czym procedura wprowadzenia zmian jest opisana w SIWZ oraz w *umowie* (w tym sposób wyceny tych zmian – nawet przy zastosowaniu formuły ryczałtu). Ponadto w *umowie* został uwzględniony instrument wpływu na przebieg projektu inny, niż tylko kary umowne za zwłokę, tj. możliwość wprowadzenia na koszt wykonawcy tzw. planu awaryjnego na wypadek nieterminowej realizacji projektu. Praktyczna możliwość wykorzystania tego narzędzia okazała się bardzo ograniczona.

Mimo podejmowanych przez Spółkę działań mających na celu właściwe planowanie, organizację oraz wykonywanie prac w ramach projektu budowy Terminalu, PLNG nie wyegzekwowała od GRI planowania prac i ich wykonania według przyjętych w *umowie* warunków. GRI nie posiadał, aż do dnia podpisania *aneksu do umowy*, tj. do 10 września 2013 r., wiarygodnego i zaakceptowanego przez Spółkę harmonogramu prac. Od początku realizacji *umowy* „[...]”¹⁰. PLNG nie

⁵ Dalej: PGNiG.

⁶ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych żądań strony umowy. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁷ Por. art. 632 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.). Dalej: Kc.

⁸ Dalej: *umowa*.

⁹ Generalny Realizator Inwestycji. Dalej: GRI lub wykonawca.

¹⁰ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie opisu działań związanych z budową terminalu LNG. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

wyegzekwowała od GRI m.in. przestrzegania wymagań nakładanych przez Transportowy Dozór Techniczny¹¹. Jednocześnie miała miejsce, szczególnie po lipcu 2011 r.¹², eskalacja przez GRI żądań zarówno finansowych, jak i związanych z terminem realizacji kontraktu. „[...]”¹³. Podpisanie aneksu nie wyeliminowało zjawiska narastania opóźnień w realizacji inwestycji. Na koniec grudnia 2012 r. zaawansowanie rzeczowe budowy wynosiło 35,9% wobec planowanego 48,9% (odchylenie –13 punktów procentowych), a na koniec lipca 2013 r. wyniosło 63,5% przy planowanym poziomie 88,4% (odchylenie –24,9 pp.). We wrześniu 2013 r. w nowym harmonogramie projektu, przyjętym wraz z aneksem do umowy, opóźnienia te zostały „wyzzerowane”. Jednak w kolejnych miesiącach ponownie zaczęły narastać opóźnienia w stosunku do zmienionego terminu i na koniec kwietnia 2014 r. zaawansowanie rzeczowe wynosiło 87,6% zamiast planowanych 93,2%, przy czym w zakresie wykonawstwa opóźnienie wynosiło ponad 12 p.p. w stosunku do terminów uzgodnionych w aneksie nr 1 do umowy (78,8%, przy planowanym poziomie 91,0%). „[...]”¹⁴.

Powyższe nieprawidłowości doprowadziły do nieterminowej realizacji projektu przez Spółkę, a w sytuacji upływającego czasu i zagrożenia końcowego terminu zakończenia inwestycji – do podpisania aneksu do umowy na niekorzystnych dla PLNG warunkach.

Uwzględniając znaczenie budowy terminalu, jako kluczowego elementu strategii zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego Polski, zwiększającego możliwość dywersyfikacji źródeł dostaw gazu ziemnego, NIK – mimo stwierdzonych wyżej nieprawidłowości – pozytywnie ocenia wybór w 2013 r. postępowania polegającego na podpisaniu przez PLNG aneksu do umowy z GRI jako rozwiązania, które stwarzało największą szansę rozpoczęcia eksploatacji Terminalu w Świnoujściu z początkiem 2015 r., czyli w najpóźniejszym terminie ustalonym przez PLNG z OGP GAZ-SYSTEM SA¹⁵ oraz PGNiG SA w zawartym w dniu 26 czerwca 2009 r. *Porozumieniu w sprawie zapewnienia realizacji inwestycji (Order to Proceed)*¹⁶. Pozytywna ocena nie odnosi się jednak do całości postanowień powyższego aneksu, które nie dają należytych gwarancji wywiązania się przez GRI z ww. terminu. Przykładowo, pozostawienie bez rozstrzygnięcia kwestii roszczeń GRI związanych z funkcjonowaniem obowiązkowego dozoru technicznego sprawowanego przez TDT stwarza ryzyko dla dotrzymania terminu finalizacji projektu do końca 2014 r. Potwierdzeniem istnienia tego ryzyka jest także wniosek GRI z 6 grudnia 2013 r. o kolejne przesunięcie terminu ukończenia budowy i brak porozumienia stron w tej sprawie do zakończenia kontroli (stan na 6 czerwca 2014 r.). Zmiana terminu oddania do użytkowania Terminalu w Świnoujściu, przekraczająca rok 2014, grozi odpowiedzialnością po stronie PLNG wynikającą m.in. z roszczeń PGNiG z tytułu niewykonywania usługi regazyfikacji gazu oraz wzrostem kosztów realizacji inwestycji. Dalsze przedłużanie budowy może

¹¹ Dalej: TDT.

¹² Wprowadzono wówczas rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 15 lipca 2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego w zakresie projektowania, wytwarzania, eksploatacji, naprawy i modernizacji specjalistycznych urządzeń ciśnieniowych porządkujące m.in. zasady dozoru technicznego w realizacji terminalu.

¹³ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie opisu działań związanych z budową terminalu LNG. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

¹⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie opisu działań związanych z budową terminalu LNG. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

¹⁵ Dalej: GAZ-SYSTEM.

¹⁶ OTP. Dalej: umowa OTP.

spowodować też zagrożenie dla wymaganego przez UE rozliczenia środków dofinansowania inwestycji pochodzących z funduszy europejskich.

Ponadto NIK zauważa, że GRI wykonał część prac w sposób niezgodny z projektem, bez akceptacji TDT i bez wykazania braku zagrożenia dla bezpiecznej eksploatacji terminalu w przyszłości. Dotyczy to przede wszystkim konstrukcji dachu zbiorników LNG (brak niektórych przewidzianych w projekcie elementów wspierających konstrukcję), a także nieprzedstawienia koncepcji monitoringu przemieszczeń blach ochrony naroża podczas schładzania zbiornika, wymaganego przez TDT, w związku z wadliwym umocowaniem płyt kotwiących zabezpieczenia naroża w zbiorniku LNG TK-2012. Do połowy maja 2014 r. wady zostały usunięte, lub uzgodniono sposób ich usunięcia.

NIK nie zgłasza uwag do sposobu finansowania skontrolowanego przedsięwzięcia, w tym do zabezpieczenia źródeł finansowania, jak i do poniesionych dotychczasowych kosztów realizacji projektu.

NIK ocenia pozytywnie działania PLNG podejmowane w sytuacji ogłoszenia upadłości niektórych wykonawców oraz podwykonawców projektu. W tym zakresie Spółka miała jednak ograniczone możliwości reagowania na rozwój wypadków, a jej działania sprowadzały się głównie do monitorowania wydarzeń oraz mobilizowania GRI w celu nadrobienia opóźnień w projekcie, wywołanych problemami z płynnością finansową niektórych jego współwykonawców.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Wpływ przygotowania inwestycji oraz postanowień umowy z GRI na zapewnienie odpowiedniego wykonania terminalu pod względem jakości i terminowości

Opis stanu
faktycznego

W dniu 10 stycznia 2008 r. Spółka zawarła z SNC Lavalin Services Ltd z siedzibą w Montrealu umowę na wykonanie prac projektowych dotyczących inwestycji Terminal LNG. Zakres tych prac obejmował wykonanie dokumentacji projektowej, technologicznej oraz architektoniczno-budowlanej wymaganej prawem budowlanym do uzyskania wymaganych pozwoleń wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę. Umowa obejmowała także opracowanie dokumentacji przetargowej dla wyboru wykonawcy inwestycji (którego zadaniem było opracowanie projektów wykonawczych oraz wybudowanie i przekazanie do użytkowania terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu), w tym opisu przedmiotu zamówienia do specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Na podstawie przygotowanej dokumentacji PLNG uzyskała dwie decyzje Wojewody Zachodniopomorskiego zatwierdzające projekt budowlany i udzielające pozwolenia na budowę terminalu w części lądowej (w dniu 15 lipca 2009 r.) oraz części morskiej (w dniu 3 marca 2010 r.). Natomiast od 6 sierpnia 2009 r. do 24 czerwca 2010 r. Spółka przeprowadziła dwuetapową procedurę wyboru Generalnego Realizatora Inwestycji (GRI) dla terminalu LNG.

Wybór wykonawcy

Przetarg na wybór wykonawcy terminalu LNG był przedmiotem kontroli NIK, dotyczącej realizacji inwestycji – Terminal LNG w Świnoujściu, w latach 2007-

2011¹⁷. NIK zauważa, że jedynym kryterium oceny ofert była cena. Ze względu na fakt, że Spółka nie dysponowała dokumentacją z prac komisji przetargowej, w toku obecnej kontroli nie było możliwe ustalenie, w jakim zakresie Spółka dokonała analizy odnośnie posiadania przez oferentów wystarczających uprawnień, wiedzy, doświadczenia, potencjału technicznego oraz niezbędnego personelu, a także sytuacji ekonomicznej i finansowej pozwalającej na realizację projektu. Według wyjaśnień Zarządu PLNG, powyższe kwestie zostały zweryfikowane w sposób i w zakresie, jaki umożliwiał aktualny stan prawny, a także oparte na nim regulacje wewnętrzne i warunki przetargu.

Spółka nie przeprowadziła analizy wykluczającej zastosowanie przez oferentów tzw. rażąco niskiej ceny w stosunku do zamówienia. Według wyjaśnień Zarządu PLNG, w toku postępowania przetargowego porównano złożone oferty – nie stwierdzając między nimi znaczących różnic w zakresie ceny za wykonanie terminalu LNG. W celu wykluczenia zjawiska tzw. zмовы przetargowej, Spółka ustanowiła warunek uiszczenia wadium w postępowaniu w wysokości 40 mln zł.

Spółka nie dysponowała umową Konsorcjum, które wygrało przetarg. Według wyjaśnień Zarządu PLNG *umowa* z wykonawcą nie przewidywała obowiązku udostępnienia lub okazania PLNG umowy konsorcjalnej. Kluczowe zagadnienia dotyczące odpowiedzialności konsorcjantów oraz podziału obowiązków dotyczących realizacji inwestycji rozstrzygnięte zostały w *umowie* z wykonawcą.

W ww. postępowaniu nie brali udziału przedstawiciele nadzoru inwestorskiego (NI). Został on wybrany w drodze odrębnego postępowania w późniejszym terminie (o czym w pkt. 3 niniejszego wystąpienia).

(dowód: akta kontroli str. 774-798, 951, 958-961)

Umowa z GRI

W *umowie* z GRI ustalono wynagrodzenie „[...]”.¹⁸

Ponadto w *umowie* zostały uregulowane kwestie związane z odpowiedzialnością za wady w okresie gwarancji i rękojmi, niezbędnymi ubezpieczeniami inwestycji (zawieranymi przez PLNG i GRI), zabezpieczeniem gwarancji należytego wykonania umowy, jej naruszeniami, odstąpieniem od *umowy* i zawieszeniem prac oraz z własnością intelektualną.

(dowód: akta kontroli str. 774-798)

Umowy dotyczące regazyfikacji gazu LNG oraz zapewnienia funkcjonalności

PLNG zobowiązała się w *umowie* OTP, że wybuduje terminal i zapewni jego funkcjonalność do „[...]”.¹⁹

W *umowie* regazyfikacji²⁰ PLNG zobowiązała się do zapewnienia pełnej funkcjonalności operacyjnej terminalu do „[...]”.²¹

¹⁷ Wystąpienie pokontrolne nr KGP-4101-05-5/2011 z 19 lipca 2012 r.

¹⁸ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowego opisu postanowień umownych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

¹⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowego opisu postanowień umownych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

²⁰ Umowa regazyfikacji Nr 417/2010/ZP/PLNG z dnia 18 marca 2010 r. zawarta między PLNG i PGNiG.

²¹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie wskazania szczegółowych postanowień umownych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

Ustalone
nieprawidłowości

W okresie objętym niniejszą kontrolą nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. Budowa Terminalu LNG była realizowana w formule „generalny realizator inwestycji”²², charakteryzującej się kompleksową realizacją projektu od fazy projektowania, poprzez budowę, do oddania obiektu do użytkowania. W takiej formule generalny wykonawca przejmuje wszelkie ryzyka projektowe, z ryzykiem osiągnięcia rezultatu końcowego włącznie. W standardowej wersji tego modelu, generalny wykonawca przejmuje także całą kontrolę inwestycji. Przyjmuje się, że rekompensatą dla wykonawcy jest zwiększone wynagrodzenie. NIK zwraca uwagę, że w przypadku budowy terminalu LNG wysokość zaproponowanego przez GRI wynagrodzenia była „[...]”²³. Z przebiegu realizacji projektu wynika, że GRI „[...]”²⁴. Przewidziane w umowie rozwiązania kontraktowe, które w założeniu miały służyć, z jednej strony prawidłowej jej realizacji, a z drugiej – możliwości wprowadzenia do niej niezbędnych modyfikacji (procedury zarządzania zmianami) okazały się nieefektywne i uwikłały Spółkę w długotrwały spór z wykonawcą, znacznie opóźniający realizację projektu.
2. Przyjęcie najniższej ceny, jako jedyne kryterium wyboru oferty, mogło przyczynić się do powstania problemów z realizacją projektu. Najtańsza oferta była „[...]”²⁵. Spółka nie wykorzystwała w pełni możliwości przeprowadzenia szczegółowych negocjacji z wybranymi oferentami w celu optymalizacji kosztów budowy terminalu i przede wszystkim terminu ukończenia inwestycji. NIK zwraca uwagę, że termin ten, określony m.in. w dokumentach rządowych oraz w zobowiązaniach handlowych Spółki, jest kluczową kwestią w realizacji projektu. Spółka nie zdecydowała się na możliwość rozstrzygnięcia przetargu z uwzględnieniem takich kryteriów pozacenowych, jak: oferowana technologia wykonania wraz z jej gwarancją, zdolności organizacyjne (w tym do szybkiej mobilizacji), elastyczność i zdolności do kompromisowego zachowania (w oparciu o liczbę spraw w postępowaniu sądowym lub arbitrażowym toczonych z udziałem oferenta). Dotychczasowy przebieg realizacji projektu wskazuje, że GRI skoncentrował się przede wszystkim na „[...]”²⁶.
3. Spółka nie posiada „[...]”²⁷.

²² Formuła ta nie jest regulowana przez przepisy w prawie polskim.

²³ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowego opisu stanowiska podmiotu gospodarczego, związanego z budową terminalu LNG. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

²⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowego opisu działania podmiotu gospodarczego, związanego z budową terminalu LNG. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

²⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowego opisu stanowiska podmiotu gospodarczego, związanego z budową terminalu LNG. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

²⁶ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie opisu działań, związanych z budową terminalu LNG. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

²⁷ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie opisu pozycji stron, wynikającej z umowy dotyczącej budowy terminalu LNG. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

4. Przy wyborze GRI Spółka nie korzystała z profesjonalnego doradztwa, np. w postaci służb NI. Nadzór inwestorski, powołany później, nie uczestniczył w działaniach związanych z oceną ofert w postępowaniu wyłaniającym GRI.
5. W *umowie* zostały określone środki zapobiegające występowaniu sytuacji zagrażających jej terminowemu wykonaniu, np. procedury reagowania w sytuacjach kryzysowych i kary umowne. Jednak według opracowania doradcy Spółki „[...]”.²⁸

Ocena częściowa

Opis stanu
faktycznego

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w ww. zakresie.

2. Przebieg realizacji inwestycji

Zdarzenia kluczowe

Już na początku realizacji inwestycji, w latach 2009-2010, wystąpiły opóźnienia. Od stycznia 2011 r., według raportów NI, z powodu „[...]”.²⁹ Na początku 2012 r. przyjęty został „Program Naprawczy”, zakładający aktualizację harmonogramu realizacji projektu (bez zmiany terminu oddania terminalu do użytkowania) i przeniesienie kwestii roszczeń finansowych na dalszy etap realizacji inwestycji. Propozycja skorygowanego harmonogramu inwestycji, przedłożona przez GRI przy „Programie Naprawczym” z 26 stycznia 2012 r., została zaakceptowana przez NI zgodnie z obowiązującymi wymaganiami, tj. Protokołem Przeglądu Dokumentacji³⁰ z 27 stycznia 2012 r. Powyższe wnioski zostały dodatkowo potwierdzone w piśmie NI z 1 lutego 2012 r.³¹ „Program Naprawczy” został przyjęty przez PLNG w oparciu o postanowienia art. 4.10.5. *umowy*, pismem z 24 lutego 2012 r.³², jako korekta harmonogramu.

(dowód: akta kontroli str. 78, 962-963)

W czerwcu 2012 r. GRI poinformował o konieczności kolejnej zmiany harmonogramu ujętego w „Programie Naprawczym”, co nie zostało zaakceptowane przez Spółkę.

Pod koniec 2012 r. GRI zaczął zgłaszać zarówno brak rentowności w zakresie realizacji kontraktu, jak i roszczenia dotyczące zwiększenia wynagrodzenia umownego (w szczególności ze względu na narastający konflikt z TDT). W październiku i listopadzie 2012 r. GRI zgłosił wobec PLNG roszczenia czasowe i finansowe obejmujące lata 2010-2012 (przedłużenie terminu realizacji inwestycji łącznie do „[...]”³³ oraz zwrot kosztów w kwocie około „[...]”³⁴ związanych ze zmianami zakresu prac oraz zdarzeniami opóźniającymi z winy PLNG realizację

²⁸ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie nazwy podmiotu gospodarczego i analizy szczegółowych ryzyk, związanych z realizacją inwestycji budowy terminalu LNG. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

²⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie opisu działań związanych z budową terminalu LNG. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

³⁰ Nr 4237-PM-RP-0066.

³¹ Nr 4237-CR-PL-0423/RD

³² Pismo PLNG/T/MZ/315/2012

³³ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych danych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

³⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych danych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

projektu) zaznaczając, że od rozwiązania tych kwestii zależeć będzie tempo prowadzenia prac i ewentualne nadrobienie opóźnień, a w razie braku reakcji PLNG wskazując na możliwość realizacji scenariusza negatywnego, tj. odstąpienia od realizacji umowy przez GRI. Zgłoszenie roszczeń, GRI argumentował m.in. problemami związanymi ze sposobem sprawowania dozoru technicznego przez TDT, uważając, że TDT przeszkadza mu w dotrzymaniu terminu. Spółka prowadziła, bez powodzenia, działania w celu rozwiązania sporu między ww. podmiotami. W czerwcu 2013 r. GRI poinformował jednostronnie o przesunięciu daty zakończenia budowy na „[...]”³⁵ oraz rozpoczął proces demobilizacji kluczowych frontów robót w szczycie sezonu budowlanego (np. zejście z placu budowy firmy „[...]”³⁶ – odpowiedzialnej za budowę zbiorników LNG).

W okresie lipiec-sierpień 2013 r. podjęte zostały negocjacje, które doprowadziły do podpisania w dniu 10 września 2013 r. *aneksu do umowy* – zwiększającego wynagrodzenie GRI oraz przesuwałającego termin oddania do użytkowania terminalu na 31 grudnia 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 77-82, 964-965)

Zaawansowanie rzeczowe projektu

Na koniec grudnia 2012 r. zaawansowanie rzeczowe budowy wynosiło 35,9% wobec planowanych 48,9% (odchylenie –13 punktów procentowych³⁷), w tym: projektowanie – odpowiednio 82,0% wobec 95,5% (–13,5 pp.); zakupy – 69,9% wobec 76,1% (–6,2 pp.); dostawy – 43,8% wobec 50,2% (–6,4 pp.); wykonawstwo – 15,1% wobec 37,5% (–22,4 pp.). Na koniec lipca 2013 r. zaawansowanie rzeczowe projektu wyniosło 63,5% przy planowanym poziomie 88,4% (odchylenie –24,9 pp.), w tym: projektowanie – odpowiednio – 91,7% na 99,4% (–7,7 pp.); zakupy – 87,4% na 96,2% (–8,8 pp.); dostawy – 78,0% na 92,4% (–14,4 pp.); wykonawstwo – 39,2% na 83,2% (–44,0 pp.).

(dowód: akta kontroli str. 11, 47 i 78)

Stan prac budowlano-montażowych na terminalu, na 31 grudnia 2012 r., był opóźniony m.in. na zbiornikach:

- TK-2012 w zakresie izolacji jego ściany (zakończenie przesunięto z 4 listopada 2012 r. na koniec stycznia 2013 r.), konstrukcji betonowej dachu (miała być zakończona do 19 września 2012 r.), w ogóle nie rozpoczęto prac związanych z ochroną naroża i montażu konstrukcji stalowej pomostu obsługowego na dachu zbiornika (wg harmonogramu zadania te należało rozpocząć odpowiednio 13 sierpnia i 3 września 2012 r.);
- TK-2011 – zakończenie izolacji ściany przesunięto z 27 grudnia 2012 r. na koniec lutego 2013 r., konstrukcji betonowej dachu z 9 listopada 2012 r. na 21-24 stycznia 2013 r., nie rozpoczęto prac związanych z ochroną naroża i montażu konstrukcji stalowej pomostu obsługowego na dachu zbiornika (wg harmonogramu zadania te należało rozpocząć odpowiednio 6 października i 29 września 2012 r.).

³⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych danych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

³⁶ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych danych dot. nazwy przedsiębiorstwa. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

³⁷ Dalej: pp.

Poza budową zbiorników GRI nie rozpoczął żadnych innych prac budowlanych planowanych do realizacji w harmonogramie bazowym. Nie rozpoczęto w grudniu 2012 r., mimo zapewnień GRI, prac na budynkach, a nawet, pomimo oświadczeń GRI o wyłonieniu podwykonawcy, nie podpisano z nim umowy. Prace w obszarze mediów pomocniczych ograniczały się do sieci podziemnych, studni kanalizacyjnych i pojedynczych fundamentów pod urządzenia. Zamontowano zbiorniki TK-6005 i TK-6006. Nie rozpoczęto budowy rurociągów naziemnych i podziemnych, kanałów kablowych i podziemnych sieci kablowych. Opóźnienie w realizacji wymienionych zadań wynosiło na koniec 2012 r. od 3 do 8 miesięcy.

(dowód: akta kontroli str. 13-14)

W sierpniu 2013 r. występowały znaczne opóźnienia w budowie większości obiektów, sięgające nawet 18 miesięcy (np. estakady). Postęp prac był wolniejszy od planowanego we wszystkich obszarach: zakupach, produkcji i dostawach oraz w wykonawstwie.

Wg Raportu Stanu Prac w Projekcie Składowym³⁸ Terminal za wrzesień 2013 r. sporządzonego w odniesieniu do nowego harmonogramu bazowego z 26 sierpnia 2013 r., wprowadzonego *aneksem Nr 1 do umowy*, GRI osiągnął planowane przez siebie miesięczne zaawansowanie procentowe projektu. W obszarze wykonawstwa osiągnięto 4,1 pp., o 1,1 pp. więcej niż zaplanowano. Plan osiągania zaawansowania procentowego w kolejnych miesiącach przez GRI dla projektu jako całości i obszaru wykonawstwa przewidywał największe wartości na listopad (odpowiednio 4,7 pp. i 7,2 pp.). W okresie zimowym uwzględniono spadek przyrostu zaawansowania (np. w lutym odpowiednio 3,0 pp. i 4,6 pp.).

Według stanu na 16 maja 2014 r.³⁹ wykonawstwo całości inwestycji było zaawansowane na poziomie 78,8%, przy planowanym poziomie 91,0%, a opóźnienie zwiększyło się w stosunku do lutego 2014 r. o 1,4 p.p. Stan zaawansowania prac był także mniejszy niż GRI przedstawił w marcu w „Harmonogramie Przyspieszonym” o 2 p.p.

(dowód: akta kontroli str. 369-370, 3479, 3497)

Według wyjaśnień Zarządu PLNG⁴⁰, na wzrastające opóźnienia miał wpływ zarówno kryzys na rynku usług budowlanych, jak i upadłości w 2012 r. członka konsorcjum GRI (PBG SA) oraz głównych podwykonawców (w tym Hydrobudowy Polska SA)⁴¹, które wymusiły na GRI reorganizację prac na placu budowy. Dodatkowo, istotna część infrastruktury morskiej niezbędna do prowadzenia prac przez GRI została oddana przez Zarząd Morskich Portów Szczecin i Świnoujście SA⁴² z opóźnieniem i z usterkami. Najistotniejszym problemem wpływającym na prace był spór na linii GRI-TDT, dotyczący nadzoru prac wewnątrz zbiorników LNG, interpretacji dyrektywy 97/23/WE (PED) i ustalenia zakresu dozoru nad rurociągami technologicznymi (zakres prac objętych dozorem TDT Jednostki Inspekcyjnej⁴³ i TDT Jednostki Notyfikacyjnej⁴⁴). Trudna sytuacja na rynku budowlanym oraz trwający sezon budowlany spowodowały, iż proces negocjacji i obsadzenia frontów robót przez GRI nowymi podwykonawcami znacząco się wydłużył, co z kolei przełożyło się na spadek tempa prac (w okresie od czerwca do września 2012 r.

³⁸ Dalej: PSk.

³⁹ Według *Raportu Tygodniowego dla MSP z postępu prac w Projekcie Terminal regazyfikacyjny skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu* za okres od 19 do 23 maja 2014 r.

⁴⁰ Pismo z dnia 3 września 2013 r.

⁴¹ W odniesieniu do PBG SA upadłość z możliwością zawarcia układu ogłoszono 13 czerwca 2012 r. W przypadku Hydrobudowy 11 czerwca 2012 r. została ogłoszona upadłość z możliwością zawarcia układu, a we wrześniu 2012 r. upadłość likwidacyjna.

⁴² Dalej: ZMPSiŚ.

⁴³ Dalej: JI.

⁴⁴ Dalej: JN.

średnia liczba pracowników GRI obecnych na placu budowy wynosiła niespełna 310 osób). Odbudowanie potencjału na budowie, po zejściu z jej placu jednego z głównych podwykonawców (Hydrobudowa Polska SA) w wyniku upadłości, zajęło GRI więcej czasu niż zakładano i miało wpływ na spowolnienia tempa prac na placu budowy.

(dowód: akta kontroli str. 329-332)

Nieprawidłowości w wykonaniu prac budowlanych

W trakcie prac budowlanych, realizowanych przez GRI, zostały stwierdzone przez TDT następujące, istotne nieprawidłowości: „[...]”⁴⁵

Spośród ww. nieprawidłowości wszystkie zostały usunięte do maja 2014 r., lub uzgodniono sposób ich usunięcia. GRI wprowadził do dokumentacji zmiany polegające na „[...]”⁴⁶. Według wyjaśnień Dyrektora TDT⁴⁷ wprowadzenie zmian do wcześniej uzgodnionej dokumentacji nie wynikało z analizy projektanta, która wskazywałaby niezasadność montażu przedmiotowych elementów. Z ww. wyjaśnień wynikało, że zmieniona dokumentacja nie była uzgodniona z TDT, czyli nie spełniono wymogu art. 8 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym⁴⁸. Dokumentacja z wprowadzonymi zmianami do konstrukcji kopuły zbiorników LNG nie zawierała żadnych informacji o powodach wprowadzenia zmian lub informacji o braku możliwości wykonania naprawy oraz jednoznacznego zapewnienia projektanta, że taka zmiana nie wpłynie na bezpieczeństwo konstrukcji. GRI przedłożył TDT ekspertyzę wykonaną przez Politechnikę Gdańską, według której „[...]”⁴⁹. Według TDT nie zostało to jednak potwierdzone przez projektanta. TDT zwrócił się do GRI w pismach z dnia 16 stycznia oraz 31 stycznia 2014 r. o przedstawienie uzasadnienia technicznego dokonanej zmiany oraz zrewidowanie dokumentacji technicznej projektu. TDT wyraził opinię, że zmiany w projekcie powinny skutkować utrzymaniem lub wzrostem bezpieczeństwa założonego przez projektanta w pierwotnym projekcie. W odpowiedzi na pismo Spółki z dnia 26 marca 2014 r. TDT pismami z dnia 13 maja 2014 r. (dot. zbiornika TK-2011) oraz z dnia 15 maja 2014 r. (dot. zbiornika TK-2012) uznał, że w wyniku analizy zmian w projekcie oraz mając na uwadze raport obliczeń wytrzymałościowych przedłożony w dniu 11 lutego 2014 r. nie wnosi uwag do wprowadzonej zmiany i uzgadnia przedłożoną ostateczną wersję dokumentacji technicznej.

W kwestii wadliwego mocowania „[...]”⁵⁰, TDT zaakceptował przedstawioną przez GRI koncepcję naprawy (w dniu 14 maja 2013 r.), z zastrzeżeniem przedłożenia procedury monitorowania „[...]”⁵¹. Wady zostały usunięte, a TDT w dniu 13 maja

⁴⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych danych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁴⁶ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych danych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁴⁷ Pismo znak TDT-073-3462/14 z dnia 11 lutego 2014 r.

⁴⁸ Dz. U. Nr 122, poz. 1231 ze zm.

⁴⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych danych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁵⁰ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych danych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁵¹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych danych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

2014 r. zaaprobował dokumentację GRI, po uwzględnieniu przez niego uwag dotyczących rozmieszczania czujników pomiarowych oraz kryteriów oceny przemieszczeń.

Ponadto TDT skierował do prokuratury 4 zawiadomienia o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa, z czego 3 dotyczyły naruszenia wymogów art. 9 i 17 *ustawy o dozorze technicznym*. Polegały one na wykonaniu napraw bez wymaganych uprawnień, bez uzgodnienia z TDT lub niezgodnie z uzgodnioną z TDT dokumentacją. W tych 3 sprawach prowadzone jest postępowanie.

(dowód: akta kontroli str. 3289-3462)

Wpływ realizacji PSk Nabrzeże na tempo realizacji projektu

Według wyjaśnień Zarządu Spółki, na tempo prowadzenia Projektu przez GRI wpływały także problemy, które wystąpiły na styku z Projektem Składowym Nabrzeże prowadzonym przez ZMPSiŚ. Obiekty nabrzeża: platforma rozładunkowa i platforma technologiczna miały być przekazane – odpowiednio – do 15 i do 30 września 2012 r., a zostały przekazane 19 października i 9 listopada 2012 r. Po stwierdzeniu wad na tych obiektach konieczne były prace naprawcze, które były prowadzone przez ZMPSiŚ. Nie zakończyły się one do końca października 2013 r., choć nie wpływało to na opóźnienie innych prac. ZMPSiŚ nie zorganizował w październiku przeglądu technicznego nabrzeża przy współudziale przedstawicieli PLNG i GRI.

(dowód: akta kontroli str. 44-45, 81, 334-335 i 828-830)

Realizacja projektów towarzyszących

Według raportów Stanu Prac w PSk Terminal za grudzień 2012 r. oraz lipiec-październik 2013 r., stan realizacji projektów towarzyszących niewykonywanych przez GRI był następujący:

- inwestycja „Przebudowa układu drogowego ul. Ku Morzu w Świnoujściu” nie została zrealizowana, założono jej rozpoczęcie dopiero po uzyskaniu przez GRI pozwolenia na użytkowanie Terminalu, a zakończenie w styczniu 2017 r.; według *Raportu Stanu Prac w Projekcie Składowym Terminal regazyfikacyjny skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu* za grudzień 2011 r. PLNG zakładała wybudowanie ogrodzenia po obu stronach estakady rurowej oraz dodatkowego pasa drogowego dla ruchu pojazdów technicznych obsługujących terminal oraz pojazdów specjalnych w sytuacjach awaryjnych; według wyjaśnień Spółki⁵², istniejąca ul. Ku Morzu umożliwia dojazd do Terminalu LNG, korytarza technicznego i części morskiej Terminalu LNG oraz zapewnia niezbędny dostęp potrzebny do wykonania prac przy budowie, a dokumenty projektowe nie przewidywały konieczności przebudowy tej ulicy przed oddaniem Terminalu LNG do użytkowania;
- przejazd kolejowy – zmiana kategorii przejazdu z „F” na „A” w Świnoujściu (projektowanie od 14 stycznia do listopada 2013 r.; planowana realizacja: zmiana kategorii przejazdu od stycznia 2014 r. do czerwca 2014 r.; likwidacja istniejącego przejazdu od maja do czerwca 2014 r.) – terminy są uzależnione od uzyskania pozwolenia na budowę i rozbioru istniejącego przejazdu kolejowego;
- awaryjny system odprowadzenia ścieków w postaci wody przelewowej z układu SCV (projektowanie od 3 października 2013 r. do marca 2014 r., planowana realizacja maksymalnie do 3 kwietnia 2015 r.) – termin uzależniony od założeń ZMPSiŚ SA.; wg umowy pomiędzy ZMPSiŚ a wykonawcą całe zadanie ma być wykonane w terminie do 31 lipca 2014 r.;

⁵² Pismo znak PLNG/ZK/PP/466/2014 z dnia 27 lutego 2014 r.

- organizacja jednostki straży pożarnej na potrzeby społeczności lokalnej oraz terminalu (projektowanie 8 miesięcy od podpisania umowy z wykonawcą; planowana realizacja od listopada 2014 r. do lutego 2016 r.⁵³); według wyjaśnień Zarządu Spółki do czasu wybudowania nowej strażnicy zabezpieczenie pożarowe Terminalu w Świnoujściu będzie realizowane z wykorzystaniem jednostki straży pożarnej w Świnoujściu i jest akceptacja takiego rozwiązania ze strony Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.

(dowód: akta kontroli str. 17-19, 54-56, 344-346, 383-385 i 816-818, 3289-3297, 3462)

Aneks Nr 1 do umowy z GRI

Zgłaszane przez GRI roszczenia finansowe i dotyczące terminów obejmowały trzy grupy zagadnień. Pierwsza z nich dotyczyła zdarzeń „[...]”.⁵⁴

Grupa druga obejmowała roszczenia „[...]”.⁵⁵

Grupa trzecia obejmowała roszczenia GRI związane z problemami typowymi dla realizacji każdego dużego projektu, takimi jak „[...]”.⁵⁶

Całkowita wartość roszczeń zgłoszonych przez GRI do 2 lipca 2013 r. wynosiła „[...]”.⁵⁷

Spółka wypracowała następujące trzy opcje strategiczne w zakresie rozwiązania problemów z budową terminalu: „[...]”.⁵⁸

Zgodnie z postanowieniami *umowy*, Spółka podjęła próbę rozwiązania zaistniałych sporów na drodze polubownej, przystępując do rozmów z GRI niezwłocznie po otrzymaniu od GRI w październiku i listopadzie 2012 r. roszczeń z grup pierwszej i drugiej, stanowiących ok. 90% wszystkich roszczeń finansowych i obejmujących najdalej idące roszczenia o przedłużenie terminu realizacji terminalu. Pierwsze spotkanie odbyło się 30 października 2012 r. Spółka powołała zespół negocjacyjny, w skład którego weszli pracownicy Spółki oraz przedstawiciele zewnętrznych kancelarii prawnych obsługujących PLNG. Do zespołu negocjacyjnego nie weszli przedstawiciele NI.

W ramach analiz dotyczących możliwych scenariuszy działania PLNG wobec zgłoszonych przez GRI roszczeń o przedłużenie terminu realizacji *umowy* oraz zwrot kosztów, dokonano ocen w następujących obszarach: „[...]”.⁵⁹

⁵³ Termin dot. realizacji całego projektu wraz z zakończeniem budowy strażnicy. Nie wpływa na osiągnięcie gotowości do zabezpieczenia pierwszej dostawy LNG w zakresie działań ratowniczo-gaśniczych w terminie przewidzianym przepisami prawa.

⁵⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowej informacji dotyczącej sporu pomiędzy PLNG i GRI. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁵⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowej informacji dotyczącej sporu pomiędzy PLNG i GRI. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁵⁶ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowej informacji dotyczącej sporu pomiędzy PLNG i GRI. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁵⁷ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowej informacji związanej ze sporem pomiędzy PLNG i GRI. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁵⁸ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowej informacji związanej ze sporem pomiędzy PLNG i GRI. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

Do grupy zagrożeń i ryzyk, związanych z niedotrzymaniem umownych terminów w zakresie budowy Terminalu LNG zaliczono w szczególności: „[...]”.⁶⁰ Powyżej opisane potencjalne modele działania PLNG zostały zaprezentowane w piśmie skierowanym do Ministra Skarbu Państwa⁶¹. W załącznikach: nr 1 opisano działania nadzorcze PLNG wobec GRI podejmowane w związku z wykonywaniem *umowy*; nr 2 dokonano oceny roszczeń GRI (z zastrzeżeniem, iż ocena ewentualnej wysokości tych roszczeń dokonana została na dzień 30 czerwca 2012 r. w łącznej wysokości „[...]”;⁶² a w załączniku nr 3 przedstawiono informacje dotyczące polubownego rozwiązania kwestii spornych (zawarcia aneksu z GRI) w ujęciu działań podjętych i planowanych. Jako termin podpisania *aneksu do umowy* wskazano marzec 2013 r.

W ocenie Zarządu Spółki brak zawarcia aneksu do *umowy* mógłby spowodować „[...]”.⁶³

Uchwałą Nr 61/II/2013/Z z 9 lipca 2013 r. Zarząd PLNG powołał Zespół do spraw przeprowadzenia negocjacji zmiany warunków *umowy* oraz do wypracowania rekomendacji dla Zarządu w przedmiocie zawarcia aneksu. W dniu 16 lipca 2013 r. Zarząd PLNG udzielił członkom zespołu negocjacyjnego instrukcji negocjacyjnej. Zarząd PLNG mając na uwadze powyższe uwarunkowania, wyniki sporządzanych analiz wewnętrznych i zewnętrznych, podjął decyzję o zawarciu *aneksu nr 1 do umowy z GRI*.

Na mocy podpisanego 10 września 2013 r. *aneksu nr 1 do umowy z GRI*, strony uzgodniły m.in. „[...]”.⁶⁴

Dodatkowe Wynagrodzenie obejmuje następujące (w kolejności odpowiadającej ich wartości) tytuły: „[...]”.⁶⁵

(dowód: akta kontroli str. 678-771)

Według wyjaśnień Zarządu Spółki, dokładne wyliczenie wartości ww. pozycji nie jest możliwe, albowiem kwota Wynagrodzenia Dodatkowego jest wynikiem negocjacji i ugody osiągniętej w zakresie roszczeń GRI (zwracając uwagę, że przedmiotem aneksu jest przede wszystkim zawarcie swoistej ugody pozasądowej). Wysokość wynegocjowanego Wynagrodzenia Dodatkowego winna być zatem oceniana w aspekcie kosztów, jakie PLNG musiałaby ponieść wskutek braku realizacji projektu w terminie, negocjacyjnego charakteru ustalenia tego wynagrodzenia,

⁵⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowej informacji dotyczącej sporu pomiędzy PLNG i GRI. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁶⁰ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowej informacji dotyczącej sporu pomiędzy PLNG i GRI. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁶¹ Pismo PLNG/Z/ZK/PP/53/2013 z 16 stycznia 2013 r.

⁶² Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowej informacji dotyczącej sporu pomiędzy PLNG i GRI. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁶³ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych informacji dotyczących sporu pomiędzy PLNG i GRI. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁶⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych postanowień umownych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁶⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych danych i postanowień umownych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

korzyści otrzymanych przez PLNG wskutek zawarcia aneksu nr 1, w tym opisanych powyżej.

Według Zarządu Spółki, nazwanie uzgodnionej kwoty „[...]”.⁶⁶
(dowód: akta kontroli str. 83-88, 952 i 963-977)

Zmiana technologii schłodzenia terminalu

Aneks nr 1 do umowy (wraz z jego załącznikiem nr 5) zawiera uzgodnienie dotyczące zmiany w technologii schłodzenia Terminalu LNG. Wprowadzona zmiana polega na dokonaniu „[...]”.⁶⁷

(dowód: akta kontroli str. 953 i 973)

Sprawowanie dozoru technicznego w ramach projektu (spór GRI – TDT)

Sytuacja, dotycząca sprawowania dozoru technicznego w ramach inwestycji, pozostająca poza możliwościami oddziaływania PLNG, stanowiła „[...]”.⁶⁸

b) zakresu dozoru technicznego w stosunku do rurociągów terminalu (tj. pomiędzy zaworami odcinającymi na pirsie a zbiornikami magazynowymi LNG), które według GRI na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki z 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń ciśnieniowych i zespołów urządzeń ciśnieniowych⁶⁹, wdrażającego dyrektywę 97/23/WE⁷⁰ podlegają (jako rurociągi technologiczne) ocenie zgodności wykonywanej przez wybraną przez GRI jednostkę notyfikowaną, a w ocenie TDT – jako rurociągi przesyłowe objęte są dozorem technicznym realizowanym przez TDT.

Zarząd PLNG wyjaśnił, że w powyższym zakresie TDT zajęła w kwietniu 2012 r. stanowisko, iż wskazane wyżej rurociągi objęte są jedynie oceną zgodności (co oznacza swobodny wybór przez GRI jednostki notyfikowanej, jako że usługa oceny zgodności jest zgodnie z prawem usługą komercyjną), a następnie we wrześniu 2012 r. zmieniła swoje stanowisko uznając, iż przedmiotowe rurociągi objęte są dozorem technicznym, co oznacza konieczność sprawowania tego dozoru wyłącznie przez TDT. W ocenie Zarządu Spółki, spór pomiędzy TDT a GRI jest stałym powodem zakłócania przebiegu prac wykonawcy, a TDT i GRI wyniosły przedmiotowy spór na poziom zarówno Komisji Europejskiej (wniosek GRI o interpretację PED), jak i Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej⁷¹ (wniosek GRI o stwierdzenie nieważności decyzji administracyjnej Dyrektora TDT w zakresie objęcia rurociągów technologicznych terminalu dozorem technicznym TDT).

Spór w zakresie dozoru technicznego w odniesieniu do rurociągów Terminalu wyznaczały następujące zdarzenia: „[...]”.⁷²

⁶⁶ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych zamierzeń strategicznych spółki. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁶⁷ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych danych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁶⁸ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych danych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁶⁹ Dz. U. z 2005 r. Nr 263 poz. 2200, dalej także: Rozporządzenie MG.

⁷⁰ Dz.U.L 181 z 09.07.1997, s. 1; dalej: PED.

⁷¹ Minister właściwy do spraw transportu w okresie od dnia 18 listopada 2011 r. do dnia 27 listopada 2013 r.

⁷² Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych danych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

Kluczowy Kamień Milowy „15 listopada 2013”

Aneks nr 1 do umowy wprowadzono m.in. dwa nowe kluczowe kamienie milowe – jak podał Zarząd Spółki – w celu dodatkowego zmobilizowania GRI do terminowej realizacji projektu. W dniu 15 listopada 2013 r. GRI zgłosił osiągnięcie Kluczowego Kamienia Milowego „15 listopada 2013”. Ww. KKM składał się z 7 zadań, których właściwie udokumentowane wykonanie przez GRI, stanowiło podstawę do uznania KKM za osiągnięty. Nadzór Inwestorski w piśmie z do PLNG 22 listopada 2013 r. w przedmiotowej sprawie stwierdził, że potwierdzenie osiągnięcia KKM „[...]” nastąpiło przy założeniu, że wymagane jest przez PLNG fizyczne wykonanie prac przez GRI, a nie konieczność ich odbiór jakościowy”. Ponadto NI stwierdził, że dokonanie odbioru prac spawalniczych na zbiornikach LNG oraz części sprefabrykowanych odcinków rurociągów ze stali nierdzewnej „[...]” nie jest na tę chwilę możliwe ze względu na brak kompletnej dokumentacji potrzebnej do odbiorów”.

We wniosku GRI do NI z 15 listopada 2013 r. o ww. potwierdzenie stwierdzono natomiast, że prace wyszczególnione w tym wniosku zostały zrealizowane przez GRI zgodnie m.in. z „[...]” warunkami obowiązujących przepisów, pozwoleń, zezwoleń oraz wszelkich standardów”.

(dowód: akta kontroli str. 3169-3205)

Według wyjaśnień Zarządu PLNG⁷³, kontrola „Wniosku o potwierdzenie osiągnięcia KM” oraz „Wniosku o płatność” następuje każdorazowo w odniesieniu do opisu kryteriów oceny (definicji) danego KM. W przypadku KKM „15 listopada 2013” te kryteria zostały określone w „[...]”⁷⁴. Mimo że kryteria oceny KKM „15 listopada 2013” nie obejmują zagadnień związanych z jakością wykonania prac, nie oznacza to zwolnienia prac wykonanych w ramach tego KKM z konieczności poddania ich odbiorom jakościowym (przez NI, TDT oraz PLNG) na podstawie art. „[...]”⁷⁵ umowy. Według Zarządu PLNG, nawet w sytuacji, kiedy uprawnienie GRI do „[...]”⁷⁶ wobec stwierdzenia przez PLNG, przy udziale NI, że prace objęte ww. KKM dotknięte są wadami – odpowiedni sposób postępowania wyznaczają postanowienia umowy określone w „[...]”⁷⁷.

(dowód: akta kontroli str. 3206-3211)

Planowana data przekazania terminalu do użytkowania

W związku z występującymi opóźnieniami w realizacji prac, 15 listopada 2013 r. GRI został wezwany pisemnie przez PLNG do przedstawienia do końca listopada 2013 r. planu działań naprawczych, zmierzających do powrócenia na ścieżkę realizacji prac

⁷³ Pismo znak PLNG/ZK/MK/2065/2013 z dnia 2 grudnia 2013 r.

⁷⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych danych dot. postanowień umownych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁷⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych danych i postanowień umownych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁷⁶ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych danych i postanowień umownych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁷⁷ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych postanowień umownych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

zgodną z zatwierdzonym harmonogramem prac, uzgodnionym w ramach *aneksu nr 1 do umowy*.

Pismem z dnia 6 grudnia 2013 r. GRI poinformował Spółkę, że ze względu na wpływ TDT na realizację projektu, nie zostanie dotrzymany termin 30 grudnia 2014 r., jako zakładana data ukończenia budowy terminalu i podpisania *Protokołu odbioru do Użytkowania*, oraz wskazał, że w związku z powyższym wstępne „[...] przesunięcie terminowe dotyczy czwartego kwartału 2015 r.” Ponadto GRI podał, że w styczniu 2014 r. zostanie przekazana Spółce „[...] szczegółowa analiza znanych i przewidzianych następstw żądań TDT na harmonogram Projektu” wraz z wyceną dodatkowych kosztów GRI z tego tytułu, które – w opinii GRI – zobowiązane będzie pokryć PLNG.

W związku z powyższym pismem GRI, Zarząd Spółki rozpoczął analizę „[...] możliwości reakcji kontraktowych na sytuację”.

W dniu 12 grudnia 2013 r. Zarząd Spółki wystąpił do GRI z żądaniem przedstawienia przez GRI planu awaryjnego w trybie „[...]”.⁷⁸ Zarząd wskazał, że zaledwie trzy miesiące od podpisania *aneksu do umowy*, całkowite opóźnienie projektu, potwierdzone przez NI na dzień 31 października 2013 r., wynosiło ok. 7,4 pp. – wobec twierdzeń GRI o opóźnieniach rzędu 2,3 pp. W ocenie Zarządu Spółki, głównymi powodami niewystarczającego postępu prac były: nienależyte wykonywanie przez GRI swoich zobowiązań w zakresie zarządzania projektem, nieefektywna koordynacja prac oraz niewystraszające zaangażowanie siły roboczej GRI w obszarze wykonawstwa (ponad 40% niższe od zakładanego w listopadzie 2013 r.) oraz projektowania. Zdaniem Zarządu, opóźnienia w realizacji projektu nie wynikały z wymagań TDT związanych z dozorem technicznym. W dniu 30 grudnia 2013 r. GRI poinformował PLNG o odmowie spełnienia żądania opracowania planu awaryjnego. Jednocześnie GRI przedstawił plan realizacji inwestycji, według którego założono ukończenie budowy Terminalu w Świnoujściu do dnia 17 czerwca 2015 r. (data podpisania protokołu odbioru do użytkowania).

W marcu 2014 r. GRI przedstawił „Przyspieszony Harmonogram”, według którego jako najwcześniejszą racjonalną datę podpisania protokołu odbioru do użytkowania wskazano 15 maja 2015 r. GRI zgłosił też roszczenia dotyczące zwiększenia wynagrodzenia – o „[...]”.⁷⁹

(dowód: akta kontroli str. 3224-3227, 3249-3256, 3290, 3294-3297, 3462, 3486-3487)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Spółka nie wyegzekwowała od GRI Planu Awaryjnego – mimo że wnioskuje o jego wprowadzenie wielokrotnie już od 2011 r. (ostatnio – pismem z 12 grudnia 2013 r.). W ocenie NIK, wdrożenie „Programu Naprawczego” jako instrumentu niewynikającego z *umowy*, wywołało istotne trudności w określeniu odpowiedzialności GRI za opóźnienia w realizacji inwestycji, a także za niedotrzymanie warunków tego programu. Zdaniem NIK, chociaż określony w *umowie* Plan Awaryjny nie daje oczywiście automatycznej gwarancji

⁷⁸ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych postanowień umownych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁷⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych danych będących przedmiotem negocjacji. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

zrealizowania jego założeń (tj. wyeliminowania zakłóceń w przebiegu inwestycji), to jednak pozwala na jednoznaczną ocenę działań GRI (w tym jego zaniechań) na gruncie stosownych postanowień *umowy*. Przyjęcie Planu Awaryjnego określa uprawnienia i obowiązki stron *umowy*, także jego nieskuteczne wdrożenie lub odmowa jego przygotowania wiąże się z dokładnie określonymi w *umowie* zdarzeniami projektowymi „[...]”.⁸⁰

W ocenie NIK, przyjęcie w lutym 2012 r. „Programu Naprawczego”, jako dokumentu nie wynikającego z postanowień *umowy*, a tym samym niepodlegającego jej wymogom, wpłynęło negatywnie na możliwość sprawowania przez PLNG skutecznej kontroli nad realizacją projektu. Spółka nie była w stanie podjąć skutecznych działań zapobiegawczych w kontekście dalszych istotnych opóźnień w realizacji projektu. Co więcej, odmowa „[...]”⁸¹, doprowadziła do konieczności zawarcia przez Spółkę *aneksu do umowy*.

2. Proces negocjacji z GRI, który doprowadził do podpisania *aneksu Nr 1 do umowy*, nie zapewnił Spółce niezbędnych mechanizmów usprawniających przebieg inwestycji i nadzór nad działaniami GRI. W dniu 27 lipca 2012 r. GRI poinformował Spółkę, że nie dotrzyma terminu realizacji *umowy* oraz, że uważa harmonogram wynikający z planu naprawczego za nieobowiązujący z winy Spółki. W dniu 10 sierpnia 2012 r. Spółka wezwała GRI do opracowania planu awaryjnego, na co GRI 24 sierpnia oświadczył, że takiego planu nie sporządzi, a opóźnienia są niezależne od niego. Zamiast podjąć zdecydowane kroki w celu rozwiązania tej sytuacji, z wykorzystaniem instrumentów zagwarantowanych w *umowie*, PLNG nie podjęła w tym okresie udokumentowanych działań – nawet nie weszła formalnie w spór z GRI na podstawie rozwiązań przewidzianych w art. „[...]”.⁸² GRI w tym okresie podjął z kolei energiczne działania i zgłosił pod adresem Spółki szereg zarzutów i roszczeń (m.in. wnioskami z 17 oraz 26 października 2012 r.).

Zarząd Spółki powołał zespół negocjacyjny w celu uzyskania kompromisu z GRI – pierwsze spotkanie odbyło się 30 października 2012 r. Mimo posiadania wieloaspektowych analiz scenariuszy działania, uwzględnionych w przyjętych strategiach negocjacyjnych, działania zespołu nie przyniosły efektów, a GRI eskalował żądania. Ponadto w sytuacji, kiedy na początku 2013 r. GRI zwiększył jednak swoje zaangażowanie w realizację projektu oraz złagodził stanowisko co do zgłoszonych roszczeń „[...]”,⁸³ PLNG nie skorzystała z tego i nie zawarła kompromisu z GRI – mimo, że m.in. w piśmie do Ministra SP z 16 stycznia 2013 r. zakładano podpisanie *aneksu do umowy* w marcu 2013 r. Następnie, po wniosku GRI z 2 lipca 2013 r. o podwyższenie wynagrodzenia umownego o „[...]”⁸⁴ przesunięcie terminu realizacji projektu na maj 2015 r., PLNG

⁸⁰ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych danych dot. postanowień umownych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁸¹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowego opisu stanowiska podmiotu gospodarczego, w związku z budową terminalu LNG. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁸² Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych postanowień umownych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁸³ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych danych będących przedmiotem sporu. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁸⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze

zaakceptował taką kwotę podwyższonego wynagrodzenia, uzgadniając z GRI zmianę terminu realizacji projektu na koniec grudnia 2014 r.

W ocenie NIK, podpisując *aneks Nr 1 do umowy*, Spółka nie osiągnęła strategicznego celu, jakim było i jest uzyskanie wiarygodnego stanowiska GRI co do pewności realizacji projektu do końca grudnia 2014 r., tj. w terminie umożliwiającym wywiązanie się Spółki ze zobowiązań wobec PGNiG z tytułu umów OTP oraz regazyfikacyjnej.

Ponadto, wszelkie analizy i opinie zlecone przez Spółkę wskazywały, że zrealizowanie projektu do końca 2014 r. wymagałoby podjęcia przez GRI szeregu działań zwiększających tempo prac, a mimo to w negocjacjach nie poruszono tego aspektu. W efekcie, ustalenie nowego terminu nie wynikało ze szczegółowych zobowiązań, jakie na siebie wziął GRI w zakresie zintensyfikowania prac, lecz jedynie z ogólnego charakteru przyjętego aneksem harmonogramu prac – nie popartego żadnymi dodatkowymi zobowiązaniami GRI w zakresie jego realizacji.

3. Postanowienia *aneksu Nr 1 do umowy* są niekorzystne dla Spółki, ze względu na wysokość dodatkowego wynagrodzenia dla GRI oraz nierozwiązanie kwestii zakresu oraz sposobu wykonywania dozoru technicznego przez TDT po dniu zawarcia aneksu, tj. po 10 września 2013 r. Ta ostatnia kwestia ma kluczowe znaczenie co do możliwości osiągnięcia Planowanej Daty Podpisania Protokołu Odbioru do Użytkowania (tj. 30 grudnia 2014 r.), a przez to także wpływa na kwestie związane z finansowaniem projektu (przekroczenie okresu kwalifikowalności dotacji i kredytów z UE – o czym więcej w pkt. 5 wystąpienia).

Wynagrodzenie dodatkowe

Po podwyższeniu wynagrodzenia wynosi ono 2,4 mld zł netto i jest wyższe o 12,5% od wynagrodzenia określonego w *umowie* z GRI z 15 lipca 2010 r. „[...]”⁸⁵ oraz o „[...]”⁸⁶ od drugiej najlepszej pod względem ceny złożonej oferty w postępowaniu przetargowym na wybór GRI – wszystkie kwoty z uwzględnieniem braku realizacji ORV⁸⁷ oraz azotowni.

Wynegocjowana przez Spółkę wysokość dodatkowego wynagrodzenia nie została poparta żadnymi wiarygodnymi wyliczeniami jego wartości⁸⁸ – odnosi się to do roszczeń związanych z TDT (omówionych niżej), kosztów opóźnień projektowych (zdaniem GRI spowodowanych przez Spółkę), ze zmianami zakresu prac i pracami dodatkowymi (objętymi Kartami Zmian). Zdaniem Doradcy Prawnego, zarzuty GRI pod adresem PLNG były pozbawione, co do zasady, jakichkolwiek podstaw prawnych oraz opierały się na bezpodstawnych wyobrażeniach GRI co do praw i obowiązków stron na gruncie *umowy* według formuły EPC, a nie faktycznym ich unormowaniu w zawartej

zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych danych będących przedmiotem negocjacji. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁸⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych danych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁸⁶ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych danych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁸⁷ Regazyfikatory działające na bazie wykorzystania ciepła generowanego przez wodę morską (ang. Open Rack Vaporizer).

⁸⁸ Opinia Doradcy Prawnego – „[...] Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie nazwy podmiotu. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.”

umowie. Zdaniem Doradcy, GRI co do zasady nie przedstawił na poparcie swoich roszczeń dokumentów, potwierdzających poniesienie stosownych kosztów, a tylko ich oszacowanie oparte na różnych wskaźnikach i założeniach, nie mających bezpośredniego odniesienia do faktycznie poniesionych wydatków. W zgłoszeniu dodatkowym dotyczącym sporu z TDT z 2 lipca 2013 r. GRI podał tylko wysokość swoich kosztów bez jakiegokolwiek uzasadnienia. Zdaniem doradcy prawnego, część roszczeń GRI wobec Spółki wydawała się być zasadna – przy czym zarówno doradca prawny, jak i PLNG w udzielonych wyjaśnieniach nie określili, jakie roszczenia GRI (i w jakiej wysokości) były zasadne.

Konsorcjum firm doradczych „[...]”⁸⁹ oszacowało wartość roszczeń GRI jedynie w kontekście zwiększonych kosztów utrzymania placu budowy (związanych z wydłużeniem terminu realizacji projektu) oraz kosztów związanych z przyspieszeniem prac projektowych i elementami wynagrodzenia motywacyjnego za skrócenie terminu prac budowlanych o trzy miesiące (do końca grudnia 2013 r.) na kwotę od „[...]”,⁹⁰ tj. od „[...]”⁹¹ wyższe niż wynagrodzenie wynikające z umowy. Należy podkreślić, że były to wyliczenia szacunkowe, oparte o dotychczas poniesione koszty realizacji projektu przez Spółkę.

Według wyjaśnień Zarządu Spółki⁹² dokładne wyliczenie nie jest możliwe, gdyż przedmiotowa kwota była wynikiem negocjacji i pozasądowej ugody osiągniętej w zakresie roszczeń GRI. Wysokość wynagrodzenia dodatkowego powinna, zdaniem Zarządu, być oceniana w aspekcie kosztów, jakie Spółka musiałaby ponieść wskutek braku realizacji projektu w terminie.

W ocenie NIK, podpisanie *aneksu do umowy* – co przyznał też Zarząd Spółki – nie rozwiązuje wszystkich problemów związanych z realizacją projektu, a zwłaszcza nie daje wystarczającej pewności jego terminowej realizacji, a więc nie uwalnia od zmaterializowania się ryzyka finansowej odpowiedzialności Spółki wobec PGNiG z tytułu umowy OTP.

NIK zwraca uwagę na ryzyka związane z nieterminową realizacją projektu w kontekście zobowiązań handlowych Spółki, wynikających z zawartych umów: regazyfikacyjnej oraz OTP. W art. „[...]”⁹³ OTP górny limit odpowiedzialności Spółki ustalono do kwoty „[...]”⁹⁴, wobec „stosunkowo niejednoznacznego pojęcia zakres odpowiedzialności”⁹⁵. Spółka posiada umowę ubezpieczenia

⁸⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie nazwy podmiotów. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁹⁰ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie danych dotyczących konkretnych kwot. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁹¹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie danych dotyczących wynagrodzenia. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁹² Pismo znak PLNG/ZK/MK/1963/2013 z dnia 18 listopada 2013 r.

⁹³ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych postanowień umownych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁹⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych postanowień umownych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁹⁵ Opinia prawna „[...]”. Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr

wszystkich ryzyk budowlano-montażowych (CAR/EAR) z ubezpieczeniem utraty zysku inwestora (ALOP). Łączna wartość sumy ubezpieczenia wynosi „[...]”⁹⁶. Ww. umowy zostały zawarte do czerwca 2014 r. z możliwością przedłużenia do 31 grudnia 2014 r., w części ryzyk montażowo-budowlanych. Jednak aktualne opóźnienie w realizacji projektu uprawdopodobnia ryzyko wystąpienia PGNiG z roszczeniami wobec Spółki, co może osłabiać motywację ubezpieczycieli do przedłużenia (zawarcia) umów na obecnych warunkach. NIK zwraca uwagę, że wysokość szkody rzeczywistej PGNiG, która może stanowić podstawę roszczeń wobec PLNG od stycznia 2015 r., jest uzależniona od wyniku renegocjacji warunków kontraktu na dostawy gazu do terminalu LNG, zawartego między PGNiG i Qatargas Operating Company Ltd⁹⁷.

Zdaniem NIK, w świetle wyżej opisanego braku faktycznego i kosztorysowego, wyliczenia przez GRI swoich roszczeń, akceptacja przyznanego dodatkowego wynagrodzenia i brak rozstrzygnięcia części zagadnień związanych z terminowością realizacji inwestycji nie były działaniami rzetelnymi. NIK zwraca uwagę, że GRI wycenił swoje roszczenia związane ze sposobem prowadzenia dozoru technicznego przez TDT na kwotę „[...]”⁹⁸ (tj. 9% kwoty dodatkowego wynagrodzenia ustalonego w *aneksie do umowy*). Reszta kwoty dodatkowego wynagrodzenia została przyznana GRI w związku z bliżej nieokreślonymi (niewycenionymi) zmianami w projekcie, wprowadzonymi wskutek przyczyn obiektywnie istniejących (tj. niezależnych od GRI). W ocenie NIK, w sposób bardzo istotny osłabiło to pozycję prawną Spółki w świetle dalszego procedowania w ramach *umowy*.

Roszczenia GRI w zakresie działania TDT

Podpisanie aneksu nr 1 nastąpiło pomimo nierozstrzygnięcia sporu między GRI a TDT. W wyniku warunkowego zrzeczenia się przez GRI roszczeń objętych aneksem nr 1, dotyczących zakresu i sposobu wykonywania dozoru technicznego przez TDT po 10 września 2013 r. – wykonawca może powoływać się na skutki działań TDT, które wywierają zdarzenia zgłoszone przez GRI zarówno przed zawarciem aneksu, jak i po jego podpisaniu. W ocenie NIK, Spółka *de facto* usankcjonowała więc zasadność już zgłoszonych roszczeń GRI w tym zakresie. W sytuacji sporu może to ułatwić GRI udowodnienie, że nie ponosi odpowiedzialności za dalsze opóźnienia w realizacji projektu⁹⁹. Dotychczasowy przebieg realizacji projektu wskazuje, że ryzyko zgłoszenia tego typu roszczeń jest bardzo duże, a jedyny możliwy sposób jego zminimalizowania jest uzależniony od osiągnięcia porozumienia (usprawnienia współpracy) między GRI a TDT. Ponieważ Spółka – mimo podejmowanych prób w tym zakresie – ma bardzo ograniczony wpływ na kształtowanie się relacji

153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie nazwy podmiotu. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.]”

⁹⁶ Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 19 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 950 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych danych dotyczących kwot. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁹⁷ Umowa zawarta 29 czerwca 2009 r., określająca zasady długofalowych dostaw LNG do Polski przez Qatargas. Umowa ta została zawarta na okres 20 lat, począwszy od 2014 r. oraz ok. 1,5 mld m³ skroplonego gazu ziemnego rocznie. Pierwsza dostawa gazu jest przewidziana w II półroczu 2014 r. – informacja ze strony Kancelarii Premiera RP, www.premier.gov.pl.

⁹⁸ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie określenia wielkości kwoty. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁹⁹ Także pkt „[...]opinii prawnej dot. możliwości zawarcia aneksu nr 1 do umowy z dnia 6 września 2013 r. Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych danych i nazwy podmiotu. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.]”

między ww. podmiotami, w wyniku zawarcia aneksu doszło do sytuacji, w której PLNG przyjęła na siebie najważniejsze występujące na tym etapie ryzyko projektowe, nie mając możliwości skutecznego nim zarządzania.

W ocenie NIK, treść przepisów *ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym*¹⁰⁰ powinna być znana GRI w momencie składania oferty i podpisywania *umowy* z PLNG – co zostało potwierdzone w „[...]”¹⁰¹ preambuły do *umowy*. Ponadto, wykładnia przepisów co do zakresu stosowania dozoru technicznego w projekcie została udzielona GRI przez Dyrektora TDT we wczesnym stadium realizacji projektu, tj. w piśmie z 8 listopada 2010 r. Dyrektor TDT wskazał na przepisy art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. d i art. 4 pkt 1 lit. a oraz c ww. *ustawy*, określające podstawę do objęcia zbiorników magazynowych LNG dozorem technicznym, mimo że nie określono dla nich warunków technicznych. W tej ostatniej kwestii Dyrektor TDT wskazał na przepis art. 8 ust. 6 ww. *ustawy*, przewidujący możliwość ustalenia warunków technicznych dozoru z właściwym organem dozoru technicznego (TDT). Ustalenia kontroli wskazują, że „[...]”¹⁰². Wejście w życie przepisów wykonawczych do ww. *ustawy* w sposób kompleksowy uporządkowało jedynie istniejący stan prawny w tym zakresie.

Ponadto, podobnie jak doradca prawny PLNG¹⁰³, NIK zwraca uwagę, że „[...]”¹⁰⁴.

4. W ocenie NIK, niski poziom zaawansowania budowy układu drogowego ul. Ku Morzu zwiększa ryzyko zagrożenia dla bezpiecznej eksploatacji instalacji do czasu wykonania tej inwestycji (planowanego według aktualnie obowiązującego harmonogramu na styczeń 2017 r.). Brak odpowiedniego układu drogowego może wpływać na utrudnienia w ruchu pojazdów obsługujących Terminal w Świnoujściu i wpływać na obniżenie bezpieczeństwa.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Ukończenie inwestycji w planowanym terminie od daty zawarcia aneksu nr 1 do umowy było uwarunkowane właściwym zarządzaniem szeregiem kluczowych ryzyk, takich jak: brak możliwości utrzymania zakładanego tempa realizacji prac projektowych w odniesieniu do całej inwestycji (w aktualnie obowiązującym harmonogramie założone przyrosty miesięczne na poziomie ok. 7 pp. znacznie przekraczają maksymalne przyrosty osiągnięte w przeszłości); nieuzyskanie wszystkich niezbędnych pozwoleń i decyzji administracyjnych związanych z rozpoczęciem użytkowania terminalu; brak odpowiednio wykwalifikowanej kadry i podwykonawców biorących udział w realizacji projektu po stronie GRI; brak możliwości realizacji poszczególnych działań składowych znajdujących się na ścieżce krytycznej projektu zgodnie z zakładanymi terminami; brak rozwiązania spornych kwestii z TDT, co może skutkować dalszymi opóźnieniami w realizacji projektu; brak współpracy ze strony GRI, uniemożliwiający skuteczną kontrolę

¹⁰⁰ Dz. U. Nr 122, poz. 1321 ze zm. Akt obowiązujący Dz. U. z 2013 r. poz. 963 ze zm.

¹⁰¹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowego wskazania postanowień umownych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

¹⁰² Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie opisu działań związanych z budową terminalu LNG. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

¹⁰³ Por. Opinia prawna kancelarii prawnej „[...]” Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowej analizy przedmiotu negocjacji i sporów. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.”

¹⁰⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie opisu działań związanych z budową terminalu LNG. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

postępu prac projektowych (brak opracowania harmonogramów prac podwykonawców oraz planów alokacji zasobów przewidzianych do prac montażowo-budowlanych, późne reagowanie w sytuacji materializacji ryzyk).

Brak określenia w *aneksie nr 1 do umowy* definicji kryteriów osiągnięcia nowych KKM („15 listopada 2013” oraz „15 kwietnia 2014”) w zakresie spełniania norm jakościowych wykonanych prac – stwarza kolejne, poważne ryzyko wystąpienia sporów między PLNG i GRI. Zabezpieczenie interesu Spółki w *umowie* na wypadek wadliwego wykonania prac przez GRI, w świetle dotychczasowego przebiegu realizacji projektu, nie daje skutecznej gwarancji rozwiązania potencjalnego sporu z wykonawcą. Może to stanowić „[...]”.¹⁰⁵

Zdaniem NIK, wzmiankowane wyżej wystąpienie GRI do Spółki w dniu 6 grudnia 2013 r. świadczy, że wykonawca „[...]”.¹⁰⁶ NIK zwraca przy tym uwagę, że oddanie terminalu do użytkowania wymaga uzyskania przez GRI wielu różnych pozwoleń i decyzji administracyjnych, a proces ten może okazać się bardziej skomplikowany i czasochłonny niż to założono¹⁰⁷. NIK zwraca ponadto uwagę na występowanie ryzyka „[...]”.¹⁰⁸

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Ocena częściowa

3. Wykonywanie nadzoru nad realizacją terminalu

3.1. Organizacja nadzoru w PLNG

Opis stanu
faktycznego

Po kontroli realizacji inwestycji – terminal LNG w Świnoujściu, zakończonej wystąpieniem pokontrolnym z 19 lipca 2012 r., NIK pozytywnie oceniła działania Spółki w fazie przygotowania inwestycji, przyjęte w tym celu procedury, wybór wykonawcy i NI. Negatywnie oceniono natomiast nieskuteczne egzekwowanie realizacji umowy z SNC Lavalin Services Ltd (generalnym projektantem terminalu), co spowodowało zakończenie fazy wdrożeniowej z opóźnieniem¹⁰⁹. Również nadzór nad realizacją *umowy* z GRI, w sytuacji gdy nie wywiązywał się on z przyjętej *umowy*, był nieskuteczny, a niewyegzekwowanie prawidłowej realizacji *umowy* spowodowało konieczność zawarcia aneksu.

Zasady prowadzenia przez PLNG nadzoru nad realizacją projektu budowy terminalu (monitoring wykonania kontraktów przez GRI i NI) określono w dokumencie *Procedura Nadzór nad projektem realizacji budowy Terminalu LNG w Polskim LNG S.A.*¹¹⁰ Procedura ta powiązana jest z procedurami opracowanymi przez GRI i NI, zaakceptowanymi przez PLNG. Procedura określa zadania poszczególnych komórek organizacyjnych PLNG, związane z nadzorem nad pracami GRI

¹⁰⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie prognozy działań związanych z budową terminalu LNG. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

¹⁰⁶ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie prognozy działań związanych z budową terminalu LNG. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

¹⁰⁷ Por. *Procedura Pozwoleń, Uzgodnień i Decyzji Administracyjnych* (nr 00-ZA-E-09036) opracowana dla GAZ-SYSTEM SA, wersja końcowa z dnia 17 lipca 2012 r. Procedura identyfikowała niezbędne pozwolenia do pozyskania przez GRI w trakcie realizacji projektu w imieniu Spółki lub własnym w celu realizacji *umowy* na podstawie wymagań wynikających z polskich przepisów prawa.

¹⁰⁸ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie prognozy działań związanych z budową terminalu LNG. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

¹⁰⁹ Zamiast planowanych dwóch lat (2007-2008), faza ta trwała 4 lata.

¹¹⁰ Uchwała 110/II/2012 Zarządu Spółki z 28 listopada 2012 r., dalej także: *Procedura*.

(zobowiązanymi do stosowania procedury był Pion Budowy Terminalu LNG i Zespół ds. BHP, a nadzór nad zakupami i dostawami sprawował Dział Zamówień i Dostaw PBT).

(dowód: akta kontroli str. 130-156)

Wzmocnieniu nadzoru inwestorskiego służyła umowa z 16 kwietnia 2012 r. pomiędzy PLNG a Biurem Studiów i Projektów Gazownictwa GAZOPROJEKT S.A. z siedzibą we Wrocławiu, odnowiona następnie w dniu 18 stycznia 2013 r. Na podstawie powyższych umów zleceniobiorca udzielał wsparcia PLNG w zakresie m.in. budownictwa, automatyki, elektryki oraz elektronicznej ochrony Terminalu LNG, m.in. poprzez sporządzanie raportów stanu realizacji projektu budowy Terminalu oraz udział w spotkaniach PLNG i NI z GRI i sporządzanie z nich notatek – na każdorazowe zlecenie PLNG.

(dowód: akta kontroli str. 157-202 i 403-424)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość.

Nadzór nad realizacją umowy z GRI, w sytuacji gdy wykonawca „[...]”¹¹¹, był nieskuteczny. Aż do marca 2012 r., struktura organizacyjna Spółki nie była dostosowana do realizacji powierzonych zadań. Brak w niej było zespołów odpowiedzialnych za zarządzanie umowami z GRI i NI oraz wsparcie kluczowych obszarów inwestycji. Mogło to wpłynąć na bieżącą współpracę z GRI w zakresie zasad prowadzenia projektu, podejścia do identyfikacji i zarządzania ryzykiem, a w efekcie na brak skutecznego egzekwowania terminowej realizacji umowy.

3.2. Warunki zawartej umowy na nadzór inwestorski i procedury raportowania

Opis stanu
faktycznego

W dniu 10 czerwca 2010 r. pomiędzy PLNG a konsorcjum spółek: WS Atkins-Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie i Atkins Limited zarejestrowaną w Wlk. Brytanii (NI), zawarta została umowa¹¹² na sprawowanie w imieniu PLNG nadzoru inwestorskiego oraz nadzoru nad pracami GRI – w celu ukończenia inwestycji zgodnie ze szczegółowym harmonogramem prac GRI oraz umową zawartą przez Spółkę z GRI. W preambule tej umowy NI oświadczył m.in., że „[...]”¹¹³.

(dowód: akta kontroli str. 3008-3077)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.3. Efekty nadzoru nad wykonaniem inwestycji – Terminal LNG

Opis stanu
faktycznego

W *Raporcie Miesięcznym Nadzoru Inwestorskiego*¹¹⁴ za wrzesień 2013 r., sporządzonym przez NI, stwierdza się m.in., że „[...]”¹¹⁵.

¹¹¹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie działania podmiotu na tle postanowień umownych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

¹¹² Dalej „umowa NI”.

¹¹³ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych postanowień umownych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

¹¹⁴ 4237-PM-0040 Rew.01.

¹¹⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie działania podmiotu na tle postanowień umownych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

Miesięczne raporty NI podlegały analizie Spółki. Odpowiedzialny za to był Dział Analiz w Pionie Zarządzania Kontraktami w PLNG, który do każdego miesięcznego raportu NI przygotowywał dokument zawierający informacje o terminie i zawartości raportów NI oraz wnioski dla Zarządu Spółki.

(dowód: akta kontroli str. 881-950)

Kwestie reagowania przez PLNG na stwierdzone nieprawidłowości w realizacji inwestycji przez GRI zostały przedstawione w pkt. 2 wystąpienia, w szczególności problematyka niewyegzekwowania od 2011 r. od GRI Planu Awaryjnego, przedłużania okresu dokonywania ustaleń dotyczących *aneksu nr 1 do umowy* (trwały one od lipca 2012 r. do września 2013 r.), odrzucenia propozycji GRI z początku 2013 r. i przyjęcia ostatecznie we wrześniu 2013 r. warunków gorszych „[...]”¹¹⁶ oraz kwestia postanowień *aneksu nr 1 do umowy*, niezabezpieczających interesu PLNG jako inwestora.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

PLNG, mimo dysponowania rzetelną wiedzą o faktycznym stanie zaawansowania prac związanych z budową Terminalu LNG (w tym o występujących opóźnieniach, wadach wykonania niektórych prac, sporze GRI – TDT), nie podejmowała skutecznych działań zmierzających do wyeliminowania występujących nieprawidłowości. Działania Spółki były niekonsekwentne, np. nie podejmowano radykalnych decyzji w postaci rozwiązania umowy z GRI lub wprowadzenia wykonawcy zastępczego, a jednocześnie opieszale negocjowano z GRI podjęcie działań eliminujących opóźnienia inwestycji wynikające z nieprawidłowości występujących po stronie GRI.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność Spółki w zakresie przedstawionym w pkt. 3 wystąpienia.

4. Finansowanie inwestycji

Opis stanu
faktycznego

Na dzień 30 czerwca 2013 r., przed podpisaniem *aneksu do umowy* z GRI, planowane koszty realizacji projektu wynosiły łącznie 2 762 mln zł (netto), a zrealizowane wydatki wyniosły 1 249 mln zł (45% planu), w tym m.in. (dane w mln zł): kontrakt GRI – plan: 2 089 mln zł, realizacja: 1 077 mln zł (52% planu); nadzór inwestorski – plan: 38 mln zł, realizacja: 24 mln zł (64% planu); infrastruktura towarzysząca i prace przygotowawcze – plan: 153 mln zł, realizacja: 67 mln zł (44% planu); gaz na rozruch – plan: 175 mln zł, realizacja 0; doradztwo, ubezpieczenia, szkolenia i rezerwa – plan: 255 mln zł, realizacja 37 mln zł (14% planu).

Uwzględniając podpisanie w dniu 10 września 2013 r. *aneksu nr 1 do umowy* z GRI oraz przekazanie przez GRI koncepcji przeprowadzenia testów odbioru oraz założeń dotyczących ilości LNG potrzebnego do ich wykonania, Spółka dokonała weryfikacji wysokości budżetu projektu. Przesunięcie terminu zakończenia projektu budowy terminalu wiąże się z wydłużeniem kontraktu z nadzorem inwestorskim oraz ze zwiększeniem aktywowanych kosztów pracy. Zrewidowane koszty projektu w rozbiciu na podstawowe kategorie wydatków przedstawiają się następująco (stan

zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych danych pochodzących z raportowania. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

¹¹⁶ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie danych dotyczących konkretnych kwot. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

na dzień 31 października 2013 r., dane w mln zł): kontrakt oraz aneks GRI – plan: 2 368, realizacja: 1 343 (57% planu); nadzór inwestorski (kontrakt oraz aneks) – plan: 47, realizacja: 27 (58% planu); infrastruktura towarzysząca i prace przygotowawcze – plan: 148, realizacja: 68 (46% planu); zakup LNG (schłodzenie oraz bufor) – plan: 79, realizacja 0; aktywowane koszty pracy – plan: 86, realizacja 45 (52% planu); doradztwo, ubezpieczenia, poręczenia i pozostałe – plan: 204, realizacja 40 (20% planu); razem: planowane koszty – 2 932, realizacja – 1 523 (52% planu).

W związku z aktualizacją budżetu projektu, Spółka dokonała weryfikacji źródeł jego finansowania. Na dzień 31 października 2013 r. źródła finansowania projektu przedstawiały się następująco (dane w mln zł): kapitał (środki własne Gaz-System, w tym finansowanie z Europejskiego Banku Inwestycyjnego) – 1 618 (w tym wykorzystane: 1 318, dostępne: 300); POLiŚ – 839 (wykorzystane: 487, dostępne: 115, do pozyskania: 237); Recovery Plan – 220 (wykorzystane: 72, dostępne: 148); oraz źródła dotychczas niewykorzystane: kredyt EBOIR oraz inne – 300, zapewnienie płynności 2014-2016 – 250; razem – 3 227 (wykorzystane: 1 877, dostępne: 863, do pozyskania: 487).

Spółka pozyskała następujące źródła finansowania projektu:

- ❖ Podwyższenie kapitału zakładowego Spółki ze środków własnych GAZ-SYSTEM, w tym finansowanych z EBI: GAZ-SYSTEM dokapitalizował Spółkę w kwocie 1 368 mln zł – ze środków własnych oraz z kredytu z EBI (umowa zawarta 14 grudnia 2011 r.) dedykowanego na budowę terminalu. Kolejne podwyższenie kapitału zakładowego planowane było na styczeń 2014 r.
- ❖ Dotacje unijne: Spółka uzyskała środki w ramach następujących programów:
 - EEPR (tzw. Recovery Plan)¹¹⁷ – Spółka w dniu 5 listopada 2010 r. uzyskała pozytywną decyzję KE dotyczącą pomocy finansowej na kwotę 55 mln EUR;
 - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko – 5 października 2011 r. Komisja Europejska przyjęła decyzję uznającą za zgodną z prawem UE pomoc publiczną udzieloną na realizację projektu budowy terminalu LNG w Świnoujściu do maksymalnej kwoty 925 mln zł. W dniu 13 października 2011 r. Spółka podpisała z Instytutem Nafty i Gazu (INiG) umowę o dofinansowanie na kwotę 456 mln zł. W dniu 28 grudnia 2012 r. Spółka zawarła z INiG aneks nr 1 zwiększający kwotę dofinansowania do kwoty 551,8 mln zł. W dniu 14 czerwca 2013 r. podpisano aneks nr 2 zwiększający kwotę dofinansowania do 601,8 mln zł. Spółka procedowała podpisanie aneksu nr 3 zwiększającego kwotę dofinansowania do 723,8 mln zł. Spółka uzyskała deklarację ze strony Ministerstwa Gospodarki, że wysokość dofinansowania zwiększy się do kwoty 839 mln zł, tj. 57% wydatków kwalifikowanych z umowy z GRI i NI.
- ❖ Kredyt Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju lub inny: GAZ-SYSTEM zawarł umowę z EBOiR nr 4/10/12 na kredyt dedykowany na budowę terminalu na kwotę 300 mln zł. Transfer środków pieniężnych nastąpi w formie podwyższeń kapitału zakładowego Spółki. Możliwe jest również wykorzystanie innego finansowania dłużnego za pośrednictwem GAZ-SYSTEM.
- ❖ Kredyt krótkookresowy - w kwocie 250 mln zł ma zostać zaciągnięty w celu zapewnienia płynności finansowej Spółki w ostatnim okresie budowy oraz

¹¹⁷ Europejski program energetyczny na rzecz naprawy gospodarczej (European Energy Programme for Recovery).

w pierwszym okresie eksploatacji. Planowany termin zaciągnięcia kredytu to IV kwartał 2014 r., spłata ma nastąpić do końca 2016 r.

Prawidłowość wydatkowania dotacji unijnych była przedmiotem kontroli i audytów certyfikowanych instytucji kontrolnych, w tym m.in. INiG oraz Urzędu Kontroli Skarbowej. Nie stwierdzono nieprawidłowości skutkujących konsekwencjami finansowymi dla Spółki.

NIK zbadała szczegółowo płatności na rzecz GRI według stanu na 30 września 2013 r. Wydatki z tytułu realizacji *umowy* z GRI były ponoszone prawidłowo, poprzedzone prawidłową – zgodną z *umową* – weryfikacją osiągniętych przez GRI kamieni milowych projektu.

(dowód: akta kontroli str.3141-3166)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę na ryzyka związane z finansowaniem projektu ze środków finansowych EBOiR i EBI. Przedmiotowe umowy kredytowe wprowadzają tzw. warunki ograniczające (termin prowadzenia inwestycji i wydatkowania środków z kredytów, zakres przedmiotu projektu), których naruszenie powoduje postawienie ww. kredytów w stan wymagalności.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

5. Ryzyka związane z ogłoszeniem upadłości niektórych wykonawców i podwykonawców

5.1. Postanowienia o upadłości wobec podwykonawców w Psk Terminal

Opis stanu
faktycznego

W trakcie przygotowania do realizacji, a następnie w fazie realizacji projektu, zostały przeprowadzone analizy zagrożeń i ryzyk, włącznie z ryzykiem upadłości wykonawców i podwykonawców. Ryzyka projektowe i kontraktowe są raportowane w cyklu miesięcznym w Raporcie Stanu Prac w Projekcie Składowym Terminal LNG (Psk Terminal) przekazywanym do Koordynatora (OGP Gaz-System S.A.) w ramach Systemu Koordynacji Projektu Budowy Terminalu (SKBT). Raportowane są ryzyka z następujących obszarów: projektowanie i dokumentacja, dostawy głównych urządzeń, wykonawstwo, środowisko, ubezpieczenia, inne obszary (np. kontraktowe). W Raporcie Stanu Prac zawarty jest opis ryzyka i jego wpływ na projekt oraz zakładana strategia obsługi wraz z już podjętymi działaniami. Ryzyka projektowe identyfikowane i opisywane są również przez GRI oraz NI w opracowywanych przez te podmioty raportach miesięcznych z postępu prac.

W ocenie Zarządu Spółki, sądowe postanowienia w sprawie ogłoszenia upadłości zarówno członków konsorcjum Saipem-Techint-PBG, jak i ich podwykonawców, nie powinny mieć wpływu na odpowiedzialność za realizację kontraktu, ponieważ na podstawie *umowy* z GRI, członkowie konsorcjum odpowiadają solidarnie przed Spółką za należyte wykonanie *umowy*.

W toku dotychczasowej realizacji *umowy* z GRI, zadania na placu budowy terminalu LNG wykonywało 32 zatwierdzonych przez Spółkę podwykonawców. Upadłość została ogłoszona w stosunku do jednego z członków konsorcjum i trzech podwykonawców.

Problemy PBG SA (członka konsorcjum GRI) i Hydrobudowy Polska SA¹¹⁸ (kluczowego podwykonawcy) z bieżącą obsługą zobowiązań skutkowały upadłością tych podmiotów¹¹⁹. Podwykonawca Hydrobudowy Polska SA, Uniserv SA realizujący kluczowe prace na zbiornikach LNG, również zgłosił w październiku 2012 r. wniosek o upadłość, a w grudniu 2012 r. Sąd Rejonowy Katowice-Wschód wydał postanowienie w sprawie ogłoszenia jego upadłości z możliwością zawarcia układu.

Hydrobudowa zakończyła wykonywanie prac na budowie. W dniu 20 sierpnia 2012 r. GRI odstąpił od umowy z tym podmiotem, w wyniku czego konieczna była głęboka reorganizacja frontu robót oraz wybór nowych podwykonawców – w konsekwencji powstały m.in. znaczne opóźnienia w budowie zbiorników LNG. Prace wykonywane przez Hydrobudowę obejmowały: zbiornik zewnętrzny żelbetowy LNG (prace budowlane), w tym płytę fundamentową, ściany zbiornika, kopułę żelbetową oraz fundament żelbetowy pod zbiornik wewnętrzny. Przed wydaniem przez Sąd Rejonowy Poznań–Stare Miasto w Poznaniu postanowienia o ogłoszeniu upadłości z możliwością zawarcia układu, HBP zrealizowała ok. 70% zakresu prac (płyty fundamentowe i ściany zbiorników) przewidzianego w umowie zawartej z GRI. Zakres prac niezrealizowany przez HBP i jej podwykonawców przejął inny podwykonawca GRI – Technobud Nowy Sącz Sp. z o.o. PLNG szacuje, że w wyniku tych zdarzeń realizacja prac na zbiornikach opóźniła się o ok. 6 miesięcy.

Uniserv SA była odpowiedzialna za wybetonowanie zbiorników LNG.

Energomontaż Południe SA (EP SA) wykonywała prace mechaniczne dla Terminalu, Pirsu i Korytarza oraz prefabrykację i montaż rurociągów technologicznych, jak również montaż urządzeń i konstrukcji stalowych na terenie terminalu i nadbrzeża. Przed wydaniem przez Sąd Rejonowy w Katowicach w dniu 18 stycznia 2013 r. postanowienia o upadłości tej spółki, z możliwością zawarcia układu, wykonała ona ok. 5% zakresu prac powierzonych jej przez GRI. Energomontaż Południe SA nadal realizowała część prac (montaż urządzeń), jednak w dniu 28 sierpnia 2013 r. Sąd Rejonowy zmienił tryb prowadzenia postępowania upadłościowego z układowego na likwidacyjny. GRI stopniowo ograniczał w tym czasie zakres prac tego podwykonawcy, przekazując je innym podmiotom. Opóźnienia w realizacji montażu rurociągów wyniosły z tego powodu ok. 3 miesiące.

Z analizy postanowień sądów o ogłoszeniu upadłości wydanych w stosunku do ww. podmiotów wynika, że problemy PBG SA, Hydrobudowy Polska SA i EP SA wynikały z braku możliwości obsługi wcześniej zaciągniętych zobowiązań kontraktowych i nie były związane z ich zaangażowaniem w realizację budowy terminalu LNG.

(dowód: akta kontroli str.986-990)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Zdaniem NIK, ze względu na ogólnie złą sytuację w sektorze budowlanym, ryzyko upadłości wykonawców projektu nadal istnieje i może mieć negatywny wpływ na realizację projektu. Spółka ma ograniczony wpływ na rozwój sytuacji w projekcie w tym zakresie.

NIK zwraca ponadto uwagę, że mogła zaistnieć sytuacja przekazywania podwykonawcom nadmiernego zakresu prac, co może zwiększać ryzyko zakłócenia postępu prac w sytuacji dalszych problemów finansowych lub organizacyjnych po

¹¹⁸ Dalej też : Hydrobudowa lub HBP.

¹¹⁹ W odniesieniu do PBG SA upadłość z możliwością zawarcia układu ogłoszono 13 czerwca 2012 r. W przypadku Hydrobudowy 11 czerwca 2012 r. została ogłoszona upadłość z możliwością zawarcia układu, a we wrześniu 2012 r. upadłość likwidacyjna.

stronie tych podmiotów. Należy przy tym wskazać postanowienie „[...]”.¹²⁰ Zarząd Spółki nie udokumentował w toku kontroli NIK przestrzegania tego postanowienia umowy, a jedynie stwierdził, że „GRI nie narusza zakazu zlecania wszystkich prac podwykonawcom, co znajduje potwierdzenie m.in. w Raportach Miesięcznych Stanu Prac GRI, gdzie w sprawozdaniu za wrzesień 2013 r. GRI określiło liczbę swojego personelu zatrudnionego przy realizacji projektu na 155 pracowników”¹²¹. Wyjaśnienia Zarządu Spółki mogą wskazywać na nierzetelne weryfikowanie wypełniania powyższego zobowiązania przez GRI. Zarząd PLNG oparł się bowiem jedynie na raporcie GRI, a ponadto całkowicie pominął sformułowanie „zlecenie przeważającej części prac”. O ile nie ulega wątpliwości, że GRI nie zlecał podwykonawcom wszystkich prac, o tyle brak udokumentowanych analiz, które potwierdzałyby, iż podwykonawcy nie wykonywali przeważającej części prac. Według Raportu Stanu Prac w Psk Terminal za wrzesień 2013 r., siła robocza wynosiła od 956 do 1188 pracowników¹²², czyli udział pracowników GRI w ogóle zatrudnionych przy realizacji inwestycji wynosił co najwyżej 16%. Nie można na takiej podstawie uznać, że GRI wypełniał wymóg „[...]”¹²³ umowy, a wobec nieprzedstawienia przez PLNG innych danych wskazujących na jego spełnienie NIK stoi na stanowisku, że Spółka nie dysponuje wiedzą w tym zakresie.

5.2. Działania podjęte w sytuacji upadłości albo finansowych problemów wykonawcy lub podwykonawcy

Opis stanu
faktycznego

Ryzyko opóźnienia prac w Projekcie budowy Terminalu LNG powstałe w wyniku orzeczenia upadłości likwidacyjnej jednego z konsorcjantów GRI.

Jednym z członków GRI jest Spółka PBG SA, która od czerwca 2012 r. jest w stanie upadłości z możliwością zawarcia układu. W celu minimalizowania skutków powyższego – orzeczenie upadłości likwidacyjnej PBG może mieć wpływ na wewnętrzne stosunki pomiędzy podmiotami tworzącymi GRI, a to z kolei może skutkować negatywnymi konsekwencjami dla Projektu, Spółka podjęła następujące kroki:

- Mobilizowanie Lidera Konsorcjum do zarządzania tym ryzykiem, tak by zapewnić terminową realizację Projektu (cykliczne spotkania robocze z Saipem S.p.A., polecenie PLNG, by – dla zachowania ciągłości prac – zakupu materiałów na potrzeby prac realizowanych przez Hydrobudowę Polska SA i PBG SA dokonywał bezpośrednio Saipem S.p.A., zastrzeżenie procedur kontrolnych na placu budowy).
- Podjęcie działań w celu zawarcia przez Saipem S.p.A. bezpośrednich umów z podwykonawcami PBG.
- Podjęcie działań na rzecz zapewnienia gotowości alternatywnych podwykonawców do przejęcia prac realizowanych przez spółki z Grupy PBG, by zachować ciągłość wykonania poszczególnych elementów projektu.

¹²⁰ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie wskazania szczegółowego umowy. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

¹²¹ Pismo znak PLNG/ZK?MK/1963/2013 z dnia 18 listopada 2013 r.

¹²² Nie uwzględniając pracowników PLNG, nadzoru inwestorskiego oraz TDT.

¹²³ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie wskazania szczegółowego umowy. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

- Korespondencja z GRI i Liderem Konsorcjum w sprawie zajęcia stanowiska oraz przedstawienia planowanych działań w związku z możliwością orzeczenia upadłości likwidacyjnej wobec PBG SA w upadłości układowej.
(dowód: akta kontroli str. 990-991)

Płatności w relacji GRI – podwykonawcy robót budowlanych.

Stwierdzono opóźnienia w płatnościach i nieregulowanie płatności na rzecz podwykonawców wykonawcy. Spółka zastosowała tryb postępowania przewidzianego w umowie: „[...]”¹²⁴. Podwykonawcy wystąpili z informacją do PLNG o opóźnieniach w płatnościach na ich rzecz, a w niektórych przypadkach z żądaniem dokonania bezpośredniej płatności przez Spółkę, na zasadzie solidarnej odpowiedzialności na podstawie art. 647¹Kc. Kwota „[...]”¹²⁵(według stanu na dzień 31 października 2013 r.) stanowiła zatrzymane przez Spółkę płatności na rzecz GRI tytułem zabezpieczenia ewentualnych roszczeń podwykonawców.

Ponadto Spółka:

- monitorowała zakłócenia płatności pomiędzy GRI i podwykonawcami (bezpośrednimi i dalszymi);
- bieżąco aktualizowała rejestr podwykonawców GRI biorących udział w pracach na terenie Terminalu LNG;
- prowadziła analizy i działania, których celem była możliwość systematycznego egzekwowania od GRI oświadczeń wszystkich podwykonawców robót budowlanych o braku zaległych płatności.

(dowód: akta kontroli str. 991, 3147)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Zdaniem NIK, PLNG powinno rozważyć bardziej aktywną postawę wobec firm mających (sygnalizujących) problemy z płynnością finansową w celu ukończenia przez nich prac budowlanych w ramach projektu – choćby poprzez stworzenie dedykowanego zespołu wraz z GRI, prowadzącego kompleksowy monitoring sytuacji finansowej wykonawców i podwykonawców projektu.

W przypadku zmaterializowania się ryzyka utraty płynności finansowej przez podwykonawców, może nastąpić czasowe zatrzymanie prac, kolejna demobilizacja na placu budowy, a w skrajnych przypadkach – konieczność przejęcia umów z podwykonawcami przez PLNG w celu terminowego ukończenia projektu. Dlatego też, w opinii NIK, wskazane jest posiadanie przez Spółkę odpowiedniej rezerwy finansowej (budżetowej) na pokrycie potencjalnych roszczeń podwykonawców GRI w sytuacji opóźnień w płatnościach z tytułu wykonywanych przez nich prac w ramach realizowanej inwestycji.

NIK zwraca uwagę, że Spółka nie zdołała, do dnia zakończenia kontroli, wyegzekwować od GRI planu (grafiku) kontraktowania podwykonawców w celu uwiarygodnienia założonych przez GRI okresów trwania prac.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zakresie przedstawionym w pkt. 6 wystąpienia.

Ocena cząstkowa

¹²⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych postanowień umownych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

¹²⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie szczegółowych danych. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

6. Wykonywanie przez PLNG obowiązków wynikających z przyjętych zasad nadzoru i koordynacji

Opis stanu faktycznego

Obowiązki oraz uprawnienia dotyczące nadzoru, Spółka realizuje wykorzystując środki prawne, określone dla inwestora w przepisach *ustawy z 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane*¹²⁶. Jednak wobec formuły *umowy* z GRI z 15 lipca 2010 r., bliskiej standardom FIDIC¹²⁷, zadania inwestora, określone w art. 18 ust. 1 przywołanej *ustawy*, przeniesione zostały na GRI. PLNG realizuje obowiązki nadzoru egzekwując wykonywanie prac przez GRI co do sposobu i terminowości realizacji, zgodnie z warunkami określonymi w *umowie*. Ponadto PLNG powołała inspektora nadzoru inwestorskiego, o którym mowa w art. 18 ust. 2 Prawa budowlanego, zawierając 10 czerwca 2010 r. umowę na sprawowanie nadzoru inwestorskiego. Nadzór nad realizacją inwestycji sprawują równocześnie PLNG i NI. Nadzór ten dotyczy wykonania przez GRI dokumentacji związanej z uzyskaniem pozwoleń oraz dokumentacji projektowej inwestycji, prac budowlano-montażowych i dostaw, prób rozruchowych, eksploatacyjnych oraz odbiorów zrealizowanych prac włącznie z uzyskaniem ostatecznych decyzji pozwalających na użytkowanie terminalu.

PLNG jest uczestnikiem systemu koordynacji, wprowadzonego przez GAZ-SYSTEM, na podstawie przepisów *ustawy o terminalu* – art. 2 ust. 3, *Porozumienia o Współpracy*, zawartego 20 sierpnia 2009 r. i *Porozumienia Uzupełniającego* z 28 lipca 2010 r., w którym zostały dookreślone mechanizmy tego systemu. *Porozumienie Uzupełniające* określa zasady współpracy Partnerów, precyzując ich obowiązki i uprawnienia, w tym szczególną rolę GAZ-SYSTEM, odpowiadającego za realizację procesu koordynacji przy wykorzystaniu wdrożonej przez siebie Metodyki Zarządzania Projektami. Odpowiedzialność GAZ-SYSTEM obejmuje m.in. zapewnienie narzędzi do zarządzania procesem koordynacji; sporządzanie analiz i raportów z postępów prac w realizacji celów Projektu Głównego, zgodnie z przyjętą Metodką; opiniowanie, konsultowanie, wypracowywanie rekomendacji w zakresie działań usprawniających proces realizacji inwestycji w zakresie terminalu (rozstrzygania kwestii krytycznych i zmian w projektach – w takim zakresie, w jakim wpłynąć one mogą na Projekty Składowe i w trybie przewidzianym w kontraktach) oraz organizowanie procesów uzgadniania tych rekomendacji.

(dowód: akta kontroli str. 956 i 992-993)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

6.1. Udział przedstawicieli PLNG w pracach Komitetu Wykonawczego (KW)

Opis stanu faktycznego

Zobowiązania PLNG, jako Partnera oraz strony *Porozumienia Uzupełniającego* obejmują współdziałanie z pozostałymi Partnerami, w szczególności w ramach KW, stanowiącego forum uzgodnień między stronami *Porozumienia*. W pracach KW uczestniczą Prezes Zarządu PLNG oraz Kierownik PSk Terminal, jako członkowie tego gremium. PLNG ma obowiązek realizować zarządzanie inwestycją stosując Procedury Operacyjne uzgodnione pomiędzy Koordynatorem (GAZ-SYSTEM) a Partnerami. Do zadań KW należy m.in. opiniowanie i rekomendowanie projektu finalnej wersji harmonogramu inwestycji w zakresie terminalu przed jej zatwierdzeniem przez ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa oraz

¹²⁶ Dalej: Prawo budowlane.

¹²⁷ Standardy wypracowane przez Międzynarodową Federację Inżynierów Konsultantów FIDIC (Fédération Internationale des Ingénieurs Conseils), stosowane przy udzielaniu zamówień publicznych, których przedmiotem jest wykonanie robót budowlanych.

opiniowanie harmonogramów poszczególnych inwestycji, rozstrzyganie wszelkich kwestii spornych powstałych między Partnerami, rozstrzyganie kwestii krytycznych leżących poza uprawnieniami poszczególnych Partnerów oraz analizowanie i przyjmowanie raportów z wykonania zadań i terminowości realizacji przyjętego harmonogramu inwestycji. Reprezentanci PLNG uczestniczyli we wszystkich 15 posiedzeniach KW (do końca listopada 2013 r.), zgłaszając pod obrady problemy występujące przy realizacji inwestycji, dotyczące zarówno aspektów technicznych, jak i organizacyjnych, w tym relacji z Wykonawcą.

PLNG przygotowała projekt harmonogramu PSk Terminal, jako części składowej Harmonogramu Skonsolidowanego. Był on przedmiotem prac i ustaleń KW. Na posiedzeniu KW w dniu 2 września 2013 r., PLNG złożyła wniosek o zmianę Harmonogramu Skonsolidowanego w zakresie dotyczącym PLNG oraz zaprezentowała nowy harmonogram prac GRI, w tym najważniejsze kwestie koordynacyjne dla Partnerów wynikające z tego harmonogramu.

(dowód: akta kontroli str. 993-995)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

6.2. Wykonanie zadań, obowiązków, rekomendacji nałożonych na PLNG

Opis stanu
faktycznego

Na podstawie wybranych protokołów z posiedzeń KW wskazano zadania, obowiązki lub rekomendacje, nałożone na PLNG w ramach systemu koordynacji lub nadzoru nad działalnością PLNG:

1/ Na posiedzeniu KW w dniu 20 grudnia 2011 r. PLNG podjęła zobowiązania: uzgodnienia interfejsów projektowych pomiędzy PSk Terminal a Projektami Składowymi Nabrzeże oraz Falochron – zobowiązanie zostało zrealizowane; przedstawienia harmonogramu inwestycji oraz „Programu Naprawczego” – weryfikacja powyższego ustalenia na posiedzeniu KW 15 lutego 2012 r. przyniosła informację, że zobowiązanie PLNG jest w trakcie realizacji, zaś krótko po powyższej dacie zostało zrealizowane.

2/ Na posiedzeniu KW 15 maja 2013 r. PLNG zobowiązała się, że: przedstawi informację w zakresie możliwości szybszego, niż wynika z oświadczenia GRI, przekazania frontu robót w zakresie interfejsu elektroenergetycznego – weryfikacja powyższego ustalenia na posiedzeniu KW w dniu 4 lipca 2013 r. przyniosła informację, że zobowiązanie PLNG jest w trakcie realizacji i będzie przedmiotem informacji w czasie kolejnego posiedzenia Komitetu Wykonawczego, na którym PLNG przekazało informację w sprawie terminu przekazania frontu robót; przekaze Partnerom, do wiadomości Koordynatora, informację o terminie wpłynięcia pierwszego gazowca w celu rozpoczęcia schładzania – zobowiązanie zostało zrealizowane.

3/ Na posiedzeniu KW 4 lipca 2013 r. PLNG podjęła zobowiązanie, że w ciągu tygodnia potwierdzi Urzędowi Morskiemu w Szczecinie termin wpłynięcia pierwszego gazowca – zobowiązanie zostało zrealizowane; ustali i przekaze ZMPSiŚ SA wymagania dotyczące czystości wody do celów ppoż., zaś na kolejnym posiedzeniu KW obaj Partnerzy zreferują postępowanie prac w tej sprawie. Ustalenie do 20 listopada 2013 r. było w trakcie realizacji.

Minister Skarbu Państwa zobowiązał 10 września 2013 r. Koordynatora do „podjęcia koniecznych kroków celem zapewnienia realizacji harmonogramu”. Na tej podstawie Koordynator pismem z 19 września 2013 r. zobowiązał PLNG do:

1/ wskazania działań, jakie PLNG zamierza podjąć w celu terminowego zrealizowania zadań – zrealizowano;

- 2/ przeglądu ryzyk projektowych oraz przeanalizowania ryzyk zidentyfikowanych przez Koordynatora – zadanie Spółka zrealizowała;
- 3/ sprawozdawania nt. realizacji zadań z zakresu tzw. Pełnej Zdolności Eksploatacyjnej w miesięcznym Raporcie Stanu Prac w PSk Terminal – zadanie podlega realizacji;
- 4/ doprecyzowania prac związanych z odbiorami i uzyskiwaniem pozwoleń do 30 listopada 2013 r. – zadanie podlega realizacji;
- 5/ przekazywania operacyjnego harmonogramu prac w formacie „xer”, począwszy od raportu GRI za sierpień 2013 r., raportów NI w PSk Terminal, począwszy od raportu za sierpień, raportów PLNG przekazywanych do Ministra Skarbu Państwa – zadanie zostało zrealizowane w stosunku do raportów posiadanych przez PLNG, kolejne raporty PLNG prześle niezwłocznie po ich opracowaniu.

PLNG występowała do Koordynatora o podjęcie zdecydowanych działań zaradczych, zgodnie z postanowieniami *Porozumienia Uzupełniającego*, które obligują Koordynatora do „wypracowywania rekomendacji w zakresie działań usprawniających proces realizacji inwestycji w zakresie Terminalu LNG” lub „rozstrzygania kwestii krytycznych”. Wystąpienia dotyczyły m.in.:

- zwłoki ZMPSiŚ w przekazaniu PLNG (GRI) obiektów w części morskiej terminalu, wykonywanych w ramach zadań inwestycyjnych ZMPSiŚ. PLNG informowała Koordynatora nie tylko o konieczności podjęcia działań przewidzianych postanowieniami *Porozumienia Uzupełniającego*, ale również o przyczynach oraz rozmiarze opóźnień wykonawcy ZMPSiŚ;
- przyjęcia przez KW uchwały ws. zasad postępowania na wypadek potrzeby realizacji robót dodatkowych, które nie zostały uwzględnione w Projektach Składowych Partnerów. Wobec wniosku Urzędu Morskiego z 14 stycznia 2013 r. o podjęcie uchwały w sprawie zaakceptowania przez Partnerów ogólnej zasady postępowania Partnerów w przypadku ewentualnych roszczeń Wykonawców PSk Nabrzeże, PSk Terminal i PSk Falochron, jakie mogą wystąpić w związku z oczyszczaniem akwenu portu zewnętrznego z materiałów niebezpiecznych poza obszarami oczyszczonymi w ramach głównych kontraktów UMS i ZMPSiŚ, w którym Urząd Morski proponował odstąpienie od reguły wzajemnej odpowiedzialności Partnerów z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań, określonej w Porozumieniu o Współpracy oraz Umowie Kompetencyjnej z 30 września 2009 r., PLNG 20 marca 2013 r. wniosła o przyjęcie uniwersalnych reguł zabezpieczających niezakończoną realizację inwestycji w zakresie terminalu, na wypadek realizacji jakichkolwiek robót dodatkowych. Przyjęcie uchwały nastąpiło dopiero 12 lipca 2013 r.

PLNG wносила także zastrzeżenia do sposobu wykonywania przez Koordynatora obowiązku informacyjnego wobec Ministra Skarbu Państwa. Dla przykładu w piśmie nr PLNG/ZK/MK/2283/2012 z 21 grudnia 2012 r. Spółka zwracała uwagę na informacje zawarte w Raplocie Koordynatora za listopad 2012 r., które nie oddawały rzeczywistego stanu inwestycji, w tym działań podejmowanych w celu poprawy efektywności jego realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 995-998)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Biorąc pod uwagę ustalenia kontroli, NIK uznaje za niezbędne podjęcie nadzwyczajnych działań przyspieszających prace budowlane, skuteczne wyegzekwowanie od GRI zobowiązań kontraktowych co do terminu i jakości wykonania inwestycji oraz niezwłoczne opracowanie wszystkich działań towarzyszących inwestycji, niezbędnych do rozpoczęcia eksploatacji Terminalu w Świnoujściu. Ponadto, przedstawiając oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹²⁸, wnosi o:

1. Spowodowanie opracowania przez GRI Planu Awaryjnego, określającego realistyczną strategię zarządzania projektem, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy z TDT oraz osiągania zakładanych postępów prac.
2. Wzmocnienie mechanizmów nadzoru i kontroli nad realizacją projektu, w tym efektywne wykorzystanie instrumentów wpływu na GRI określonych w *umowie*.
3. Wystąpienie do PGNiG SA w sprawie ryzyka zagrożenia terminu rozpoczęcia dostaw gazu dla tej spółki z dniem 1 stycznia 2015 r.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 30 października 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

Dyrektor
Sławomir Grzelak

/-/

.....
podpis

¹²⁸ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

